

SKAITYMO GEBĖJIMUS TIKRINANČIŲ UŽDUOČIŲ PAVYZDŽIAI

Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas
Progress in International Reading Literacy Study
PIRLS

VILNIUS, 2008

UDK 028
Sk-07

PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) tyrimas yra vienas iš lyginamųjų švietimo tyrimų, kuriuos inicijuoja ir koordinuoja IEA asociacija (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*, interneto tinklalapis www.iea.nl).

PIRLS tyrimą vykdo tarptautinis tyrimo centras Bostone (*International Study Center in the Lynch School of Education at Boston College*, interneto tinklalapis www.pirls.org).

Lietuvoje PIRLS tyrimą koordinuoja ir finansuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius).

IEA generalinės asamblėjos narė dr. Rita Dukynaitė (tel. (8 5) 219 1123, el. p. Rita.Dukynaite@smm.lt)

Lietuvoje PIRLS tyrimą vykdo Nacionalinis egzaminų centras

(M. Katkaus g. 44, LT-09217 Vilnius, tel. (8 5) 275 6180)

PIRLS tyrimo nacionalinė koordinatorė dr. Aistė Eljio

(tel. (8 5) 275 6180, el. p. aiste@nec.lt).

Gebėjimas skaityti (suprasti, analizuoti skaitomą tekstą) yra vienas iš svarbiausių gebėjimų, įgyjamų pirmaisiais mokymosi metais. Jis yra esminis tolesniam mokymuisi ir asmeniniam augimui. Skaitymo gebėjimų tyrimo populiacija – vaikai, ketverius metus mokęsi pradinėje mokykloje. Manoma, kad tokio amžiaus mokiniai jau yra išmokę skaityti ir toliau sėkmingai naudojami skaitymo gebėjimais mokydami.

Pateikiamos tyrime naudotos skaitymo užduotys padės mokytojams praturtinti ugdymo procesą ir gerinti mokinių skaitymo įgūdžius.

Įvadas

Gebėjimas skaityti yra vienas iš svarbiausių gebėjimų, įgyjamų pirmaisiais mokymosi metais. Jis yra esminis tolesniam mokymuisi ir asmeniniam augimui. Todėl švietimo politikai ir plačioji švietimo bendruomenė vis daugiau dėmesio skiria gebėjimams ir pasiekimams šioje srityje tirti ir analizuoti. Tarptautinės švietimo pasiekimų vertinimo organizacijos IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) organizuojamas tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study), sutelkiantis savo dėmesį į baigiančiųjų pradinę mokyklą skaitymo pasiekimus, yra vienas iš bandymų surinkti ir išnagrinėti informaciją apie šią svarbią sritį.

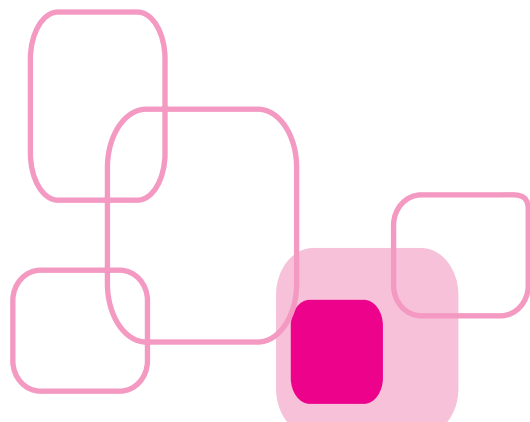
Lietuva PIRLS tyrime dalyvavo jau du kartus – 2001 ir 2006 metais. Abiejų ciklų tyrimų rezultatai jau buvo skelbti spaudoje, išleistos rezultatų ataskaitos. Ketinama parengti ir išleisti PIRLS 2006 m. rezultatų dalykinę analizę. Vis dėlto tokio masto tarptautinis švietimo tyrimas, be to, kad pamatuoja tam tikrų švietimo aspektų padėtį tarptautiniame kontekste, taip pat suteikia ir kitos vertingos informacijos. Pavyzdžiui, PIRLS tyrimas atskleidžia, kaip pasaulyje apibrėžiami ir suprantami baigiančiųjų pradinę mokyklą skaitymo gebėjimai, kokiais tekstais ir užduotimis jie tikrinami. Tokia informacija įdomi ir skaitymo ar kalbos specialistams, ir pradinių klasių mokytojams, ir netgi mokinių tėvams.

Po kiekvieno tyrimo ciklo dalis testų užduočių ir toliau lieka paslapyje, nes kai kurios jų gali būti panaudojamos tolesniems tyrimams, kad galima būtų stebėti pasiekimų kaitą. Tačiau kita dalis užduočių tampa „atviros“, t. y. galimos skelbti ir naudoti plačiai visuomenei. Šiame leidinyje surinktos būtent tokios užduotys, naudotos 2001 ir 2006 metų PIRLS tyrimuose. Kiekvieną užduotį sudaro tekstas (arba tekstų rinkiniai) ir su juo susiję klausimai. Užduotys čia atrodo maždaug taip, kaip atrodė PIRLS testavimo metu, jas patogiau atsišviesti ir naudoti klasėje. Leidinio pabaigoje pateiktos užduočių vertinimo instrukcijos.

Tikimės, kad šis leidinys bus naudingas pradinių klasių mokytojams ir visiems kitiems, kam mokymas skaityti ir suprasti skaitomą tekstą yra svarbus.

IEA PIRLS tyrimo koordinatorė Lietuvoje

Aistė Eljio

Turinys

Įvadas	3
Skaitymo gebėjimai	5
Apibrėžimas	5
Skaitymo paskirtis.....	5
Teksto suvokimo procesai / skaitymo gebėjimai.....	5
PIRLS testų matrica	6
Skaitymo gebėjimų užduotys, paremtos informaciniais tektais	7
Maisto paieška	8
Antarktida	17
Mormonų naktis.....	23
Kelionė upe	29
Skaitymo gebėjimų užduotys, paremtos grožiniais tektais.....	37
Mažas molio gabalėlis.....	39
Neįtikėtina naktis	45
Kiškis skelbia žemės drebėjimą	52
Pelės aukštyn kojom	59
Vertinimo instrukcijos.....	65
Maisto paieška	67
Antarktida	69
Mormonų naktis.....	73
Kelionė upe	76
Mažas molio gabalėlis.....	79
Neįtikėtina naktis	82
Kiškis skelbia žemės drebėjimą	84
Pelės aukštyn kojom	88

Skaitymo gebėjimai

Apibrėžimas

PIRLS tyrime skaitymo gebėjimų visuma apibrėžiama kaip „*gebėjimas suprasti ir vartoti tas rašytinės kalbos formas, kurios reikalingos gyvenant visuomenėje ir/arba vertingos individui. Jauni skaitytojai gali rasti prasmę įvairiuose tekstuose. Jie skaito tam, kad ko nors išmokyti, kad dalyvautų skaitančiųjų bendruomenėje mokykloje ir kasdieniame gyvenime ir savo malonumui.*“

Skaitymo paskirtis

Skaitymo pobūdis yra tiesiogiai susijęs su priežastimis, dėl kurių žmonės skaito. Jų gali būti labai įvairių. Kalbant apie vaikų skaitymą, PIRLS tyrime dėmesys sutelkiamas į dvi skaitymo paskirtis – skaitymą literatūrinei patirčiai įgyti ir skaitymą informacijai gauti ir panaudoti.

- *Skaitymas literatūrinei patirčiai įgyti (grožiniai tekstai)*

Šiuo atveju skaitytojas pasineria į įsivaizduojamus įvykius, veiksmus, pasekmes, charakterius, atmosferą, jausmus ir idėjas bei gėrasi pačia kalba. Tam, kad suprastų ir vertintų literatūrą, skaitytojas turi susieti su skaitomu tekstu savo paties patirtį, jausmus, pritaikyti kalbos vertinimą ir literatūrinių formų žinias. Jauniems skaitytojams literatūra suteikia galimybę tirti situacijas ir jausmus, su kuriais jie dar nebuvo susidūrę, ir patirti įsivaizduojamą autonomiją, kuri realiai dar jiems nėra prieinama. Pagrindinė grožinės literatūros tekstų forma, naudojama PIRLS tyrime, yra pasakojimai su fantazijos elementais. Kai kurie grožinės literatūros žanrai (pavyzdžiui, poezija) nebuvo įtraukti dėl skirtumų tarp įvairių šalių mokymo programų ir vertimo sunkumų.

- *Skaitymas informacijai gauti ir panaudoti (informaciniai tekstai)*

Šiuo atveju kalbama ne apie kokius nors vaizduotės pasaulius, bet apie tikrovės elementus. Iš informacinių tekstų žmogus sužino, koks yra pasaulis, koks jis buvo, kaip kas veikia ir pan. Skaitytojas gali ne tik gauti informaciją, bet ir ją taikyti apmąstymams bei veiksmams. Informaciniai tekstai nebūtinai turi būti skaitomi nuo pradžios iki galo, skaitytojas gali atsirinkti tas dalis, kurios jam reikalingos.

PIRLS tyrime vienodai dėmesio skiriama ir grožiniams, ir informaciniams tekstams skaityti. Lietuvoje, mokant skaityti, tradiciškai daugiau dėmesio skiriama grožiniams tekstams, todėl tikimės, kad mūsų skaitytojams ypač naudinga bus susipažinti su informacinių tekstų ir su jais susijusių užduočių pavyzdžiais. Šiame leidinyje pateikiama po keturis kiekvienai skaitymo paskirčiai skirtus užduočių rinkinius.

Teksto suvokimo procesai / skaitymo gebėjimai:

I. Sutelkti dėmesį ir surasti aiškiai pateiktą informaciją

Turimas galvoje tiesioginis ir gana automatinis teksto supratimas, nereikalaujama gilesnės interpretacijos ar analizės, išvadų. Nėra „skylių“, kurias pats skaitytojas turėtų užpildyti, informacija yra tiesiogiai pateikta tekste. Vis dėlto skaitytojui reikia surasti reikiamą informaciją, atpažinti, kad ji yra susijusi su ta, kurios prašoma.

II. Daryti tiesiogines išvadas

Čia išvados dažniausiai yra tiesiogiai susijusios su tekstu, paprasčiausiai sujungiamos kelios idėjos, pamatomas ryšys ir pan. Pavyzdžiui, išvada, kad vienas įvykis sukėlė kitą; suvokimas, kokia yra kelių argumentų pagrindinė mintis; ryšio tarp dviejų veikėjų paaiškinimas.

III. Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją

Šiuo atveju tai gali būti ne tik tiesioginis teksto idėjų suvokimas, bet ir tam tikros savo patirties ar supratimo apie pasaulį panaudojimas. Tai labai natūralus procesas: kai skaitome, mes integruojame perskaitytą informaciją į tą, kurią jau turime sukaupę, kartu remiamės mūsų jau turima informacija ar supratimu, suvokdami kokį nors naują tekstą. Taigi bandoma išsiaiškinti, kaip mokiniai sugeba tai atlikti. Atsakant į tokius klausimus reikia surasti bendrą teksto idėją ar mintį; apmąstyti, kokie galėtų būti alternatyvūs veikėjų veiksmai; palyginti įvairių tekste pateikiamą informaciją; pajusti pasakojimo nuotaiką; interpretuoti tekste pateiktos informacijos pritaikymą realiame pasaulyje ir pan.

IV. Ištirti ir įvertinti turinį, kalbą bei teksto elementus

Turimas mintyje pažvelgimas į tekstą šiek tiek „iš šalies“. Tokiais klausimais prašoma: įvertinti, ar minimi įvykiai išties galėtų atsitikti; paaiškinti, kaip autoriui pavyko sukurti netikėtą pabaigą; įvertinti tekste pateiktos informacijos aiškumą; apibrėžti autoriaus nuomonę ir pan.

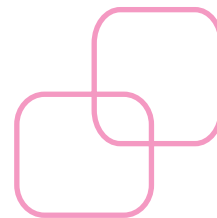
Įvairūs teksto suvokimo procesai (skaitymo gebėjimai) buvo tiriami tiek literatūrinėje, tiek ir informacijos gavimo srityje, naudojant testų sąsiuvinius su įvairaus tipo tekstais ir klausimais. Kiekvienas tyrime dalyvavęs mokinys gavo tik vieną sąsiuvinį, kuriame buvo po du užduočių rinkinius. Kiekvienam užduočių rinkiniui perskaityti ir atlikti buvo skiriama po 40 minučių. Taigi vieną užduočių rinkinį ketvirtokai turėtų suspėti atlikti per vieną pamoką.

Informaciją apie tai, kokius gebėjimus buvo bandoma patikrinti kiekvienu konkrečiu klausimu, rasite leidinio gale pateiktose vertinimo instrukcijose.

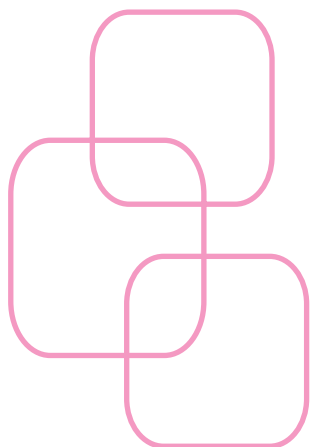
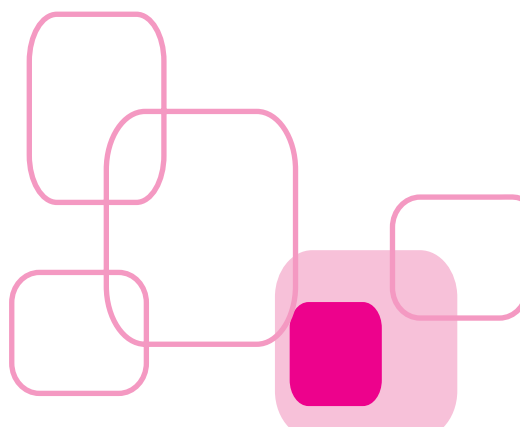
PIRLS testų matrica

PIRLS tyrime naudojami testų sąsiuviniai su įvairiais užduočių rinkiniais. Kiekvienas užduočių rinkinys yra skirtas arba grožiniam, arba informaciniam tekstui. Taip pat kiekvieno rinkinio klausimais galima skirti daugiau dėmesio vienam ar kitam skaitymo gebėjimui įvertinti. Tačiau buvo siekiama, kad visų testų sąsiuvinių klausimų visuma tyrime sudarytų tokias proporcijas.

Skaitymo paskirtis / Skaitymo gebėjimai	Literatūrinei patirčiai įgyti (grožiniai tekstai)	Informacijai gauti ir panaudoti (informaciniai tekstai)	
Sutelkti dėmesį ir surasti aiškiai pateiktą informaciją			20%
Daryti tiesiogines išvadas			30%
Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją			30%
Ištirti ir įvertinti turinį, kalbą bei teksto elementus			20%
	50%	50%	100%

Skaitymo gebėjimų užduotys, paremtos informaciniais tekstais

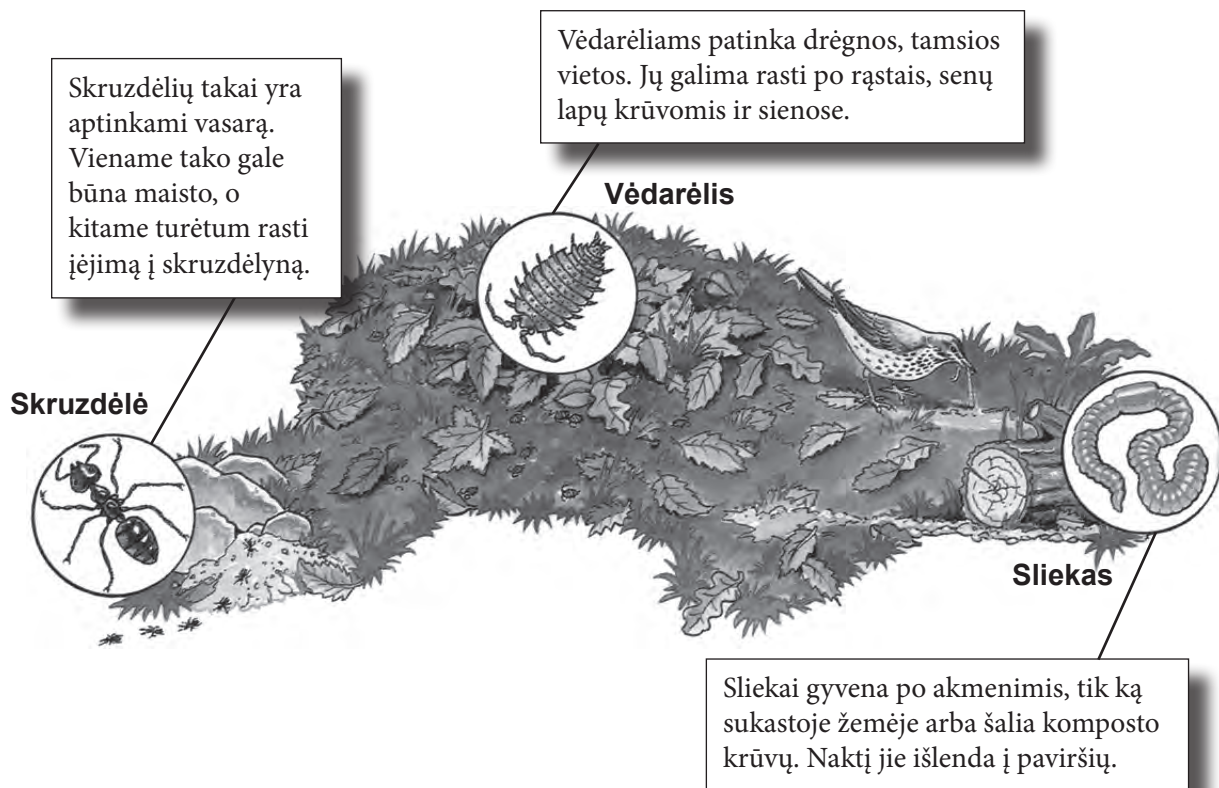

Maisto paieška

Pateikiami trys bandymai apie tai, ką ėda maži padarėliai ir kokiais būdais jie ieško maisto. Pirmiausia tau reikia rasti tikrų skruzdėlių, vėdarėlių ir sliekų. Elkis su jais atsargiai, o kai baigsi tirti, būtinai padėk juos ten, kur radai.

- Sek skruzdėlių taku
- Stebėk vėdarėlius
- Padaryk sliekyną

Kur rasti skruzdėlių, vėdarėlių ir sliekų

A series of black ant illustrations arranged in a path that starts at the top right and moves towards the bottom left, following the text. The path is composed of several ants, some of which are slightly larger than others, suggesting a leader or a specific role in the trail.

Sek skruzdėlių taku

Skrudėlės gyvena bendrijomis skruzdėlynuose. Kai skruzdėlė randa maisto, ji padaro taką, kad ir kitos galėtų eiti paskui ją. Norėdamas atlikti šį bandymą, turėsi rasti skruzdėlyną. Tau taip pat reikės šių dalykų: lapo popieriaus, mažo gabaliuko obuolio ir saujos žemių.

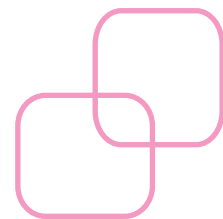
1. Obuolio gabaliuką padėk ant popieriaus lapo, o lapą padėk netoli skruzdėlyno. Palauk, kol kelios skruzdės ras obuolį. Jos visos turėtų eiti tuo pačiu taku.
2. Pastumk obuolį į kitą vietą. Ar skruzdėlės eina tiesiai prie jo?
3. Dabar ant popieriaus lapo užberk žemių taip, kad uždengtum taką. Kurį laiką skruzdės turėtų blaškytis. Ar jos padarė kitą taką?

Kas atsitinka?

Net pastūmus maistą į kitą vietą, skruzdės eina senu taku tol, kol yra padaromas naujas.

Kodėl?

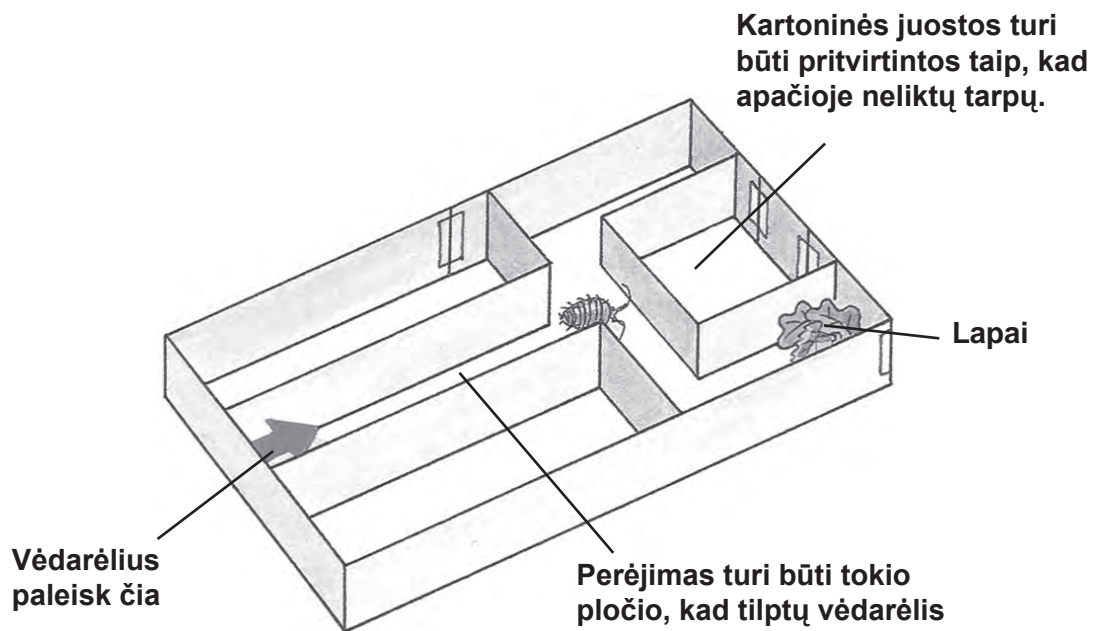
Radusi maisto, skruzdėlė išskiria specialias chemines medžiagas, kurių kvapas pažymi taką. Kitos skruzdėlyno skruzdės jaučia šį kvapą savo antenomis arba čiuptuvėliais.

Stebėk vėdarėlius

Vėdarėliai turi jautrius čiuptuvėlius. Padaryk tokią dėžutę, paskui į indelį surink šešis vėdarėlius. Kai juos įdėsi į dėžutę, stebėk, kaip jie randa kelią.

Tau reikės: mažos tuščios dėžutės su dangteliu, žirklių, lipnios juostos ir senų, drėgnų medžio lapų.

1. Iš dėžutės dangtelio padaryk tris ilgas juostas, iš kurių suformuok perėjimus taip, kaip parodyta paveikslėlyje.
2. Leisk vėdarėliams eiti perėjimu po vieną. Pasiekę perėjimo galą, kai kurie vėdarėliai pasuks į kairę, o kai kurie – į dešinę.
3. Dešinėje dėžutės pusėje padėk drėgnų lapų. Tada vėl paleisk vėdarėlius į dėžutę. Į kurią pusę jie nuėjo?

Kas atsitinka?

Vėdarėliai pasuks į dešinę – ten, kur yra maisto.

Kodėl?

Vėdarėliai jaučia maistą savo čiuptuvėliais. Čiuptuvėliai padeda jiems rasti lapus.

Padaryk sliekyną

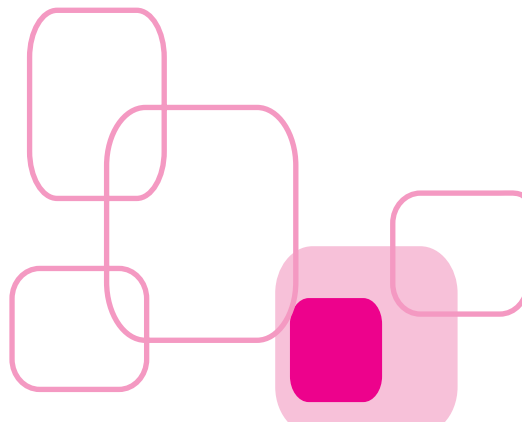
Sunku tirti sliekus, nes jiems nepatinka šviesa. Vos tik pajutę šviesą, jie rangosi, bandydami vėl surasti tamsią vietą. Kad galėtum stebėti, kaip sliekai gyvena ir maitinasi, padaryk sliekyną, kaip čia pavaizduota. Tada surask du ar tris sliekus bandymui atlikti. Svarbu prisiminti, kad negalima sliekų traukti, nes gali juos sužeisti. Jie turi šerelius, kurie tvirtai sukimba su žeme.

Tau reikės:

- Batų dėžės
- Lipnios juostos
- Rašiklio
- Žirklių
- Didelio plastmasinio butelio
- 1 puodelio smėlio
- 3 puodelių drėgnos, purios žemės
- Mažų svogūno ir bulvės kubelių

1. Prie vieno batų dėžės šono lipnia juosta pritvirtink jos dangtį taip, kad jis atsida-rytų kaip durelės. Dėžės viršuje rašikliu pradurk skylės, kad į sliekyną galėtų pa-tekėti šviesa ir oras.
2. Nupjauk butelio viršų. Tada į jį sluoksniais supilk žemes ir smėlį, jų nespau- damas. Ant viršaus pabarstyk bulvės ir svogūno kubelių.
3. Atsargiai įmesk sliekus, tada pastatyk bu- telį dėžėje ir uždaryk dureles. Keturioms dienoms palik ją lauke, vėsioje ir sausoje vietoje.
4. Po keturių dienų pažiūrėk į butelį. Kaip pasikeitė smėlis ir žemė?

Nepamiršk: baigęs bandymą, padėk sliekus ten, kur juos radai.

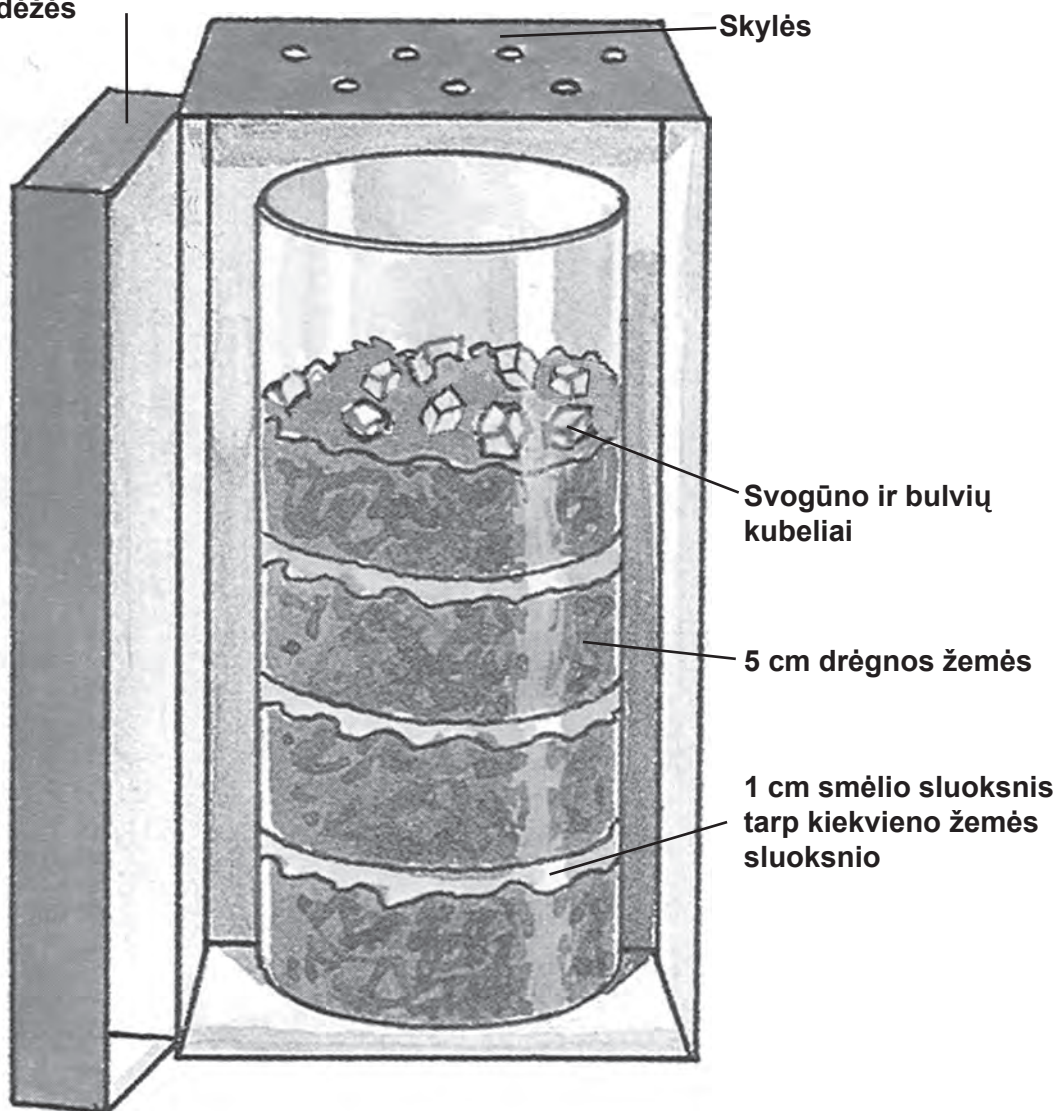
Kas atsitinka?

Po keturių dienų smėlio ir žemės sluoksniai bus susimaišę vienas su kitu.

Kodėl?

Sliekai sumaišo smėlį su žeme, nes jie lenda į paviršių paėsti, o paskui vėl rausiasi žemyn, kuo toliau nuo šviesos.

**Dangtis, pritvirtintas
prie dėžės**

Iš skyriaus *Gyvūnų stebėjimas* iš knygos *Didžioji Usborno eksperimentų knyga*, išleistos Usborne Publishing Ltd., Londonas, 1996. Tekstas naudojamas nepažeidžiant autorių teisių.

Klausimai: Maisto paieška

1. Koks yra pagrindinis straipsnelio tikslas?

- A) Aprašyti skirtingus bandymus, kuriuos tu gali atlikti.
- B) Suteikti informaciją apie skruzdėlių takus.
- C) Parodyti, kaip atrodo maži padarėliai.
- D) Paaiškinti, ką ėda sliekai.

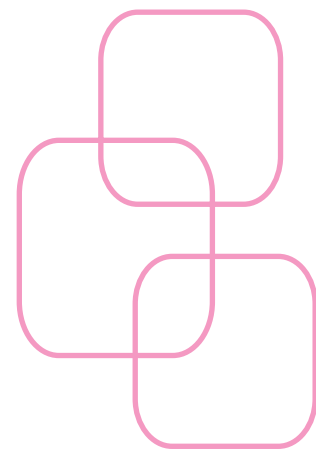
2. Kokį vieną dalyką tu turėtum padaryti, kad pasirūpintum šiais padarėliais?

- A) Ieškoti jų po uolomis ir akmenimis.
- B) Viską apie juos sužinoti.
- C) Surinkti jų tiek daug, kiek tik gali.
- D) Padėti juos ten, kur radai.

3–5 klausimai yra apie bandymą su skruzdėlėmis

3. Kodėl reikėjo padėti obuolį netoli skruzdėlyno?

- A) kad skruzdėlėms būtų užkirstas kelias
- B) kad skruzdėlės galėtų padaryti taką
- C) kad skruzdėlės susipainiotų
- D) kad skruzdėlės pradėtų blaškytis

4. Jei viena skruzdėlė randa maisto, kaip kitos skruzdėlyno skruzdėlės taip pat gali jį surasti?

- A Jos stebi pirmąją skruzdę ir seka paskui ją.
- B Jos bėginėja tol, kol randa maistą.
- C Jos jaučia pirmosios skruzdėlės paliktą kvapą.
- D Jos užuodžia maistą, padėtą ant popieriaus lapo.

5. Kodėl skruzdėlės pradėjo blaškytis, kai tu pabarstei žemių?

1
0
8
9

6–9 klausimai yra apie bandymą su vėdarėliais

6. Kaip vėdarėliai randa maistą?

- A jie eina perėjimu
- B jie jaučia maistą savo čiuptuvėliais
- C jie seka kvapu pažymėtu taku
- D jie mato maistą tamsoje

7. Pažiūrėk į paveikslėlį, skirtą bandymui su vėdarėliais. Kaip paveikslėlis tau padeda suprasti, ką reikia daryti bandymo metu?

2
1
0
8
9

8. Kodėl reikia pirma leisti vėdarėliams eiti perėjimu, prieš padedant lapų į dėžutę?

- (A) Pažiūrėti, ar jiems pavyks išsiaiškinti labirintą.
- (B) Pažiūrėti, ką jie darys, kai nėra padėta maisto.
- (C) Pažiūrėti, ar gerai sudėta dėžutė.
- (D) Pažiūrėti, į kurią pusę pasuks vėdarėliai.

9. Kas, tavo manymu, nutiktų, jei trečiajame bandymo su vėdarėliais etape patrauktum drėgnus lapus į kairįjį dėžutės kampą?

- 1
- 0
- 8
- 9

10. Kas yra bendro tarp skruzdėlių ir vėdarėlių naudojamų maisto suradimo būdų?

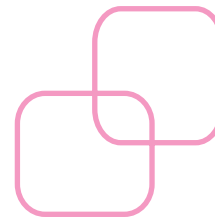

- 1
- 0
- 8
- 9

11–13 klausimai yra apie bandymą su sliekais

11. Sunumeruok etapus ta tvarka, kuria darytum sliekyną.
Pirmasis etapas jau yra pažymėtas.

- ___ padėk butelį į batų dėžę
- __1__ batų dėžės viršuje padaryk skylę
- ___ įmesk sliekus
- ___ užberk svogūno ir bulvių
- ___ pripilk į butelį žemių ir smėlio

12. Paaiškink, kodėl svarbu supilti žemių ir smėlio sluoksnius į butelį.

1
0
8
9

13. Paaiškink, kodėl, darant sliekyną, buvo svarbu ant žemės paviršiaus paberti svogūno ir bulvės kubelių.

1
0
8
9

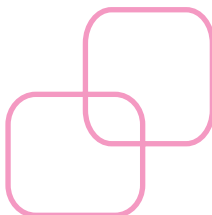
14. Prie kiekvieno bandymo atskiruose langeliuose yra parašyta „Kas atsitinka“ ir „Kodėl“. Koks yra šių langelių tikslas?

- A kad paaiškintų, kokie yra bandymo etapai
- B kad nurodytų, ko reikės atliekant bandymą
- C kad nurodytų, ką daryti, kai bandymas bus baigtas
- D kad paaiškintų, ką tu matei

15. Kuris iš trijų bandymų tau buvo įdomiausias? Savo atsakymą paaiškink naudodamasis tekste pateikta informacija.

2
1
0
8
9

Antarktida: Ledo šalis

Supažindiname su Antarktida

Kas yra Antarktida?

Antarktida yra žemynas pačiuose planetos pietuose. (Jei bandytum rasti ją gaublyje, pamatytum, kad ji yra apačioje.)

Antarktida užima vieną dešimtąją Žemės paviršiaus dalį ir yra padengta ledo danga, kurios storis gali būti iki 1500 metrų ar dar daugiau. Pačiame Antarktidos viduryje yra Pietų ašigalis.

Antarktida yra šalčiausias, taip pat sausiausias, aukščiausias ir vėjuočiausias žemynas. Tik keletas žmonių gyvena tenai ištisus metus. Trumpam laikui čia apsistoja mokslininkai, jie gyvena specialiai įrengtose tyrimų stotyse.

Antarktidos žemėlapis

Vasara Antarktidoje būna nuo spalio iki kovo mėnesio. Visą šį laikotarpį tenai tęsiasi nesibaigianti diena. Žiemą, nuo balandžio iki rugsėjo mėnesio, yra priešingai: Antarktidadą šešis mėnesius gaubia nuolatinė tamsa.

Antarktidos oras

Antarktidoje yra šalčiau, nei tu galbūt gali įsivaizduoti, netgi vasarą! Pietų ašigalis yra šalčiausia Antarktidos dalis. Vidutinė sausio, vasaros vidurio, temperatūra yra minus 28 laipsniai Celsijaus (rašoma -28°C). Minus reiškia žemiau vandens užšalimo temperatūros, kuri yra 0°C .

Žiemą, nuo balandžio iki rugsėjo, vidutinė Pietų ašigalio temperatūra gali siekti -89°C . Kai yra taip šalta, puodukas verdančio vandens, šliukštelėtas į orą, sušaltų dar prieš atsitrenkdamas į ledą. Kartais mokslininkai turi naudoti šaldytuvus, kad išlaikytų savo mėginius šiltus!

Pingvinai Antarktidoje

Pingvinių Antarktidoje yra daugiau negu bet kurių kitų paukščių.

Jie ne skraido, bet savo trumpais sparnais naudojami kaip plaukmenimis. Pingvinai yra puikūs plaukikai. Sausumoje jie krypuoja stačiomis arba juda trumpais šuoliukais.

Pingvinai turi daug plunksnų, kurios užkloja viena kitą. Jos, kartu su apatiniais pūkais ir storu riebalų sluoksniu, nepraleidžia šalto oro, vėjo ir vandens. Kad būtų dar šilčiau, pingvinai buriasi į grupes.

Laiškas iš Antarktidos

Sara Vylar yra viena iš mokslininkių, dirbančių Antarktidoje. Skaitydamas jos laišką sūnėnui Danieliui, gali daugiau sužinoti apie jos išpūdžius Antarktidoje.

Antarktida
Gruodžio 9 d., penktadienis

Brangus Danieliau!

Štai laiškas, kurį aš tau pažadėjau parašyti iš Antarktidos, ir nuotrauka. Įsivaizduok, kaip aš jaudinuosi, kad pagaliau esu čia, sekdamą daugelio žymių tyrinėtojų pėdomis. Čia viskas taip skiriasi nuo pasaulio, prie kurio esu įpratusi.

Čia nėra nieko šviežio ir nėra prekybos centrų, taigi mes turime valgyti daug džiovinto, konservuoto ar šaldyto maisto (jo nebūtina dėti į šaldiklį – tiesiog galima palikti lauke). Mes verdame maistą ant mažų dujinių viryklių, kurios įkaitina jį kur kas lėčiau negu viryklės namie. Vakar aš pasigaminau makaronų su pomidorų padažu ir konservuotomis daržovėmis, paskui valgiau džiovintas braškes, kurių skonis buvo kaip kartono.

Pasiilgau šviežių obuolių ir apelsinų – norėčiau, kad tu galėtum man jų atsiųsti!

Su meile, Sara

Klausimai: Antarktida: ledo šalis

1. Kur galima rasti Antarktidą gaublyje?

1
0
8
9

2. Antarktida yra šalčiausia vieta Žemėje. Kokie dar rekordai jai priklauso?

- A) sausiausia ir debesuočiausia
- B) drėgniausia ir vėjuočiausia
- C) vėjuočiausia ir sausiausia
- D) debesuočiausia ir aukščiausia

3. Kuri Antarktidos dalis yra šalčiausia?

1
0
8
9

4. Pagalvok, kas straipsnyje pasakojama apie Antarktidą. Pateik dvi priežastis, kodėl dauguma žmonių, kurie lankosi Antarktidoje, nepasirenka vykti ten nuo balandžio iki rugsėjo mėnesio.

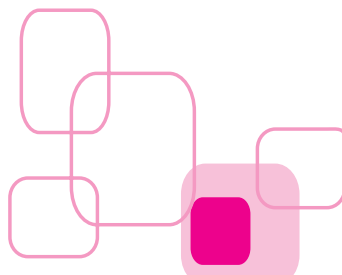

1. _____

2. _____

2
1
0
8
9

5. Kodėl straipsnyje sakoma, kad „puodukas verdančio vandens, šliūkštelėtas į orą, sušaltų dar prieš atsitrenkdamas į ledą“?

- A) kad pasakytų, koks karštas Antarktidoje yra vanduo
- B) kad parodytų, ką Antarktidoje geria
- C) kad papasakotų apie mokslininkų darbus Antarktidoje
- D) kad parodytų, kaip Antarktidoje šalta

6. Kam, pagal straipsnį, pingvinams reikalingi sparnai?

- A) skristi
- B) plaukti
- C) kad sušildytų savo jaunikius
- D) vaikščioti stačiomis

7. Nurodyk tris būdus, kaip pingvinai Antarktidoje gali išlaikyti šilumą?

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

3
2
1
0
8
9

8. Kokius **du** dalykus iš Saros laiško sužinojai apie maistą Antarktidoje?

- 1. _____

- 2. _____

2
1
0
8
9

9. Pagalvok, ar tu pats (pati) norėtum apsilankyti Antarktidoje. Remkis tuo, ką perskaitei straipsniuose *Supažindiname su Antarktida* ir *Laiškas iš Antarktidos*, paaiškindamas(-a), kodėl norėtum arba nenorėtum.

10. Kuri straipsnio dalis pasakoja apie tai, kokio storio ledas būna Antarktidoje?

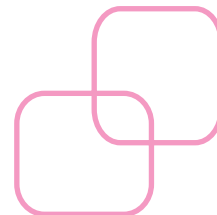
- A Kas yra Antarktida?
- B Antarktidos oras
- C Pingvinai Antarktidoje
- D Laiškas iš Antarktidos

11. Šiame skyrelyje apie Antarktidą galima sužinoti iš dviejų šaltinių:

- *Supažindiname su Antarktida*
- *Laiškas iš Antarktidos*

Kuri iš šių dviejų informacijos rūšių tau atrodo įdomesnė ir kodėl?

Kasmet juodai balti paukščiai su oranžiniais snapais aplanko Islandijos salą Heimaey. Šie paukščiai yra vadinami mormonais. Jie dar vadinami „jūros klounais“, nes turi ryškų snapą ir yra nevikrūs. Mormonai nerangiai pakyla ir nusileidžia, nes jų kūnas stambus, o sparnai trumpi.

Hala gyvena Heimaey saloje. Ji kiekvieną dieną įdėmiai stebi dangų. Žvelgdama į jūrą nuo uolos viršūnės, ji pastebi pirmąjį šiais metais mormoną.

Hala sušnibžda sau „Lundi“, islandiškai tai reiškia „mormonas“.

Netrukus dangus jau mirga nuo jų – visur pilna mormonų. Jie grįžta po žiemos, praleistos jūroje, grįžta į salą, kur gyvena Hala, ir gretimas negyvenamas salas dėti kiaušinių ir auginti savo jauniklius. Šie „jūrų klounai“ kasmet grįžta į tas pačias olas. Tai yra vienintelis laikas, kai jie išlipa į krantą.

Hala ir jos draugai lipa į uolas pažiūrėti paukščių. Jie mato poras, taukšinėjas tarpusavyje snapais. Kiekviena pora netrukus giliai uolose padės kiaušinį. Kai mormonų kiaušiniai bus išperinti, tėvai maitins savo paukščiukus parnešdami jiems žuvų. Kiekvienas jauniklis išaugs į jauną mormoną. Kai mormonai pirmą kartą bandys skristi, bus mormonų naktis. Nors iki jos dar laukia ilgos savaitės, Hala nusprendžia paruošti kelias kartono dėžes.

Visą vasarą suaugę mormonai žvejoja ir rūpinasi savo jaunikliais. Rūgpiūtį uolos pasidengia gėlėmis. Hala žino, kad joms visiškai pražydus, baigiasi mormonų nakties laukimas.

Paslėptieji jaunikliai išaugo į jaunus mormonus. Dabar Hala ir jos draugams laikas išsitraukti dėžes ir žibintuvėlius, parengtus mormonų naktims. Nuo šios nakties ateinančias dvi savaites mormonai keliaus į jūrą žiemoti.

Nakties tamsoje mormonai išlenda iš savo urvų pirmam skrydžiui. Tai yra trumpa kelionė nuo aukštų uolų, bandant plasnoti sparnais. Dauguma paukščių saugiai nusileidžia ir pūkšteli į apačioje plytinčią jūrą. Bet kitus supainioja kaimo šviesos – galbūt jie mano, kad tai vandenyje atsispindintys mėnulio spinduliai. Šimtai mormonų kasnakt kaime atsitrenkia į žemę. Negalėdami pakilti lygioje vietoje, jie bėginėja aplinkui ir bando pasislėpti.

Hala ir jos draugai praleis visas naktis ieškodami sausumoje įstrigusių mormonų, kurie nepataikė į vandenį. Tačiau kaimo katės ir šunys taip pat jų ieškos. Net jei katės ir šunys nesučiups mormonų, juos gali suvažinėti automobiliai. Vaikai privalo rasti paklydėlius mormonus pirmieji. Nuo dešimtos valandos Heimaey gatvėse pilna vaikų.

Hala ir jos draugai lekia gelbėti mormonų. Apsirūpinę žibintuvėliais jie klajoja po kaimą, ieškodami tamsių vietų. Hala pastebi mormoną. Ji skuba paskui jį, sučiumpa ir atsargiai įdeda į kartono dėžę.

Dvi savaites visi Heimaey vaikai ilgai miega dieną, taigi gali užsibūti lauke naktį. Jie gelbėja tūkstančius mormonų.

Kiekvieną naktį Hala ir jos draugai parsineša išgelbėtus mormonus namo. Kitą dieną su dėžėmis, pilnomis mormonų, jie eina į pajūrį.

Laikas išleisti mormonus į laisvę. Hala pirmoji paleidžia vieną iš jų. Ji palaiko paukštį iškeltą, kad šis įprastų plasnoti sparnais. Tada, patogiai laikydama rankose mormoną, Hala įsiūbuoja jį ore ir paleidžia virš bangos. Visai netoli nuplasnojęs, mormonas saugiai pūkšteli į vandenį.

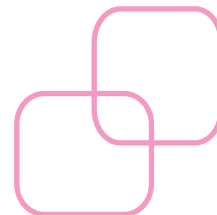
Diena po dienos Halos mormonai pliuškendami išplaukia, ir mormonų naktys baigiasi iki kitų metų. Stebėdama, kaip paskutiniai jaunikliai ir suaugę mormonai iškeliauja žiemoti į jūrą, Hala atsiseikina su jais iki kito pavasario. Mergaitė sušunka „Iki pasimatymo, iki pasimatymo!“, linkėdama jiems saugios kelionės.

Klausimai: Mormonų naktis

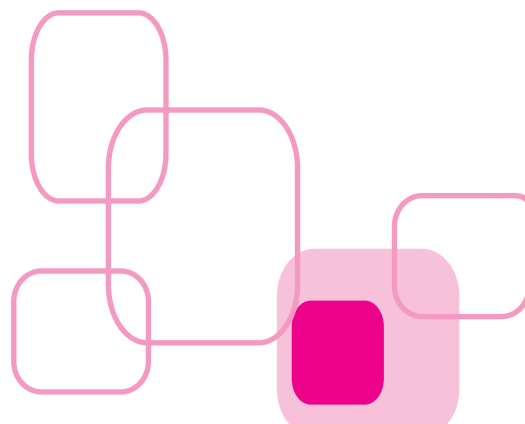
1. Kodėl mormonai yra nerangūs pakildami ir leisdami?

- Ⓐ Jie gyvena ledo šalyje.
- Ⓑ Jie beveik niekada neatkeliauja į krantą.
- Ⓒ Jie dažnai būna aukštose uolose.
- Ⓓ Jų kūnai stambūs, o sparnai trumpi.

2. Kur mormonai praleidžia žiemą?

- Ⓐ uolose
- Ⓑ pajūryje
- Ⓒ jūroje
- Ⓓ ant ledo

3. Kodėl mormonai atkeliauja į salą?

- Ⓐ kad išsigelbėtų
- Ⓑ ieškoti maisto
- Ⓒ kad padėtų kiaušinius
- Ⓓ kad išmokyti skristi

4. Kaip Hala sužino, kad mormonai ruošiasi skristi?

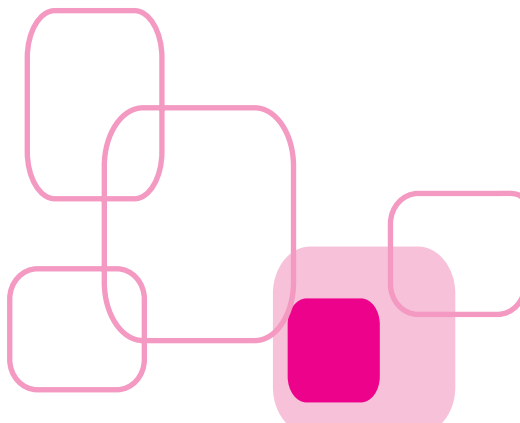
- A Tėvai mormonams atneša žuvis.
- B Visiškai pražysta gėlės.
- C Jaunikliai paslepiami.
- D Prasideda vasara.

5. Kas vyksta mormonų naktų metu?

- A Mormonų poros taukši tarpusavyje snapais.
- B Mormonai pirmą kartą skrenda.
- C Iš mormonų kiaušinių išsirita paukščiukai.
- D Mormonai iš jūros išlipa į krantą.

6. Ką galėtų žmonės kaime padaryti, kad mormonai ten per klaidą nenusileistų?

- A išjungti šviesas
- B parengti dėžes
- C laikyti kates ir šunis viduje
- D šviesti su žibintuvėliais į dangų

7 ir 8 klausimai prašo tavęs paaiškinti, kaip Hala gelbsti mormonus.

7. Paaiškink, kaip Hala naudoja žibintuvėlį tam, kad išgelbėtų mormonus.

2
1
0
8
9

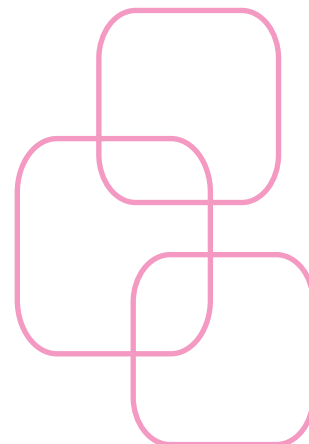
8. Paaiškink, kaip Hala naudoja kartono dėžes tam, kad išgelbėtų mormonus.

2
1
0
8
9

9. Koks pavojus, anot straipsnio, tyko mormonų?

- (A) nuskęsti besileidžiant į jūrą
- (B) pasimesti urvuose
- (C) negauti pakankamai žuvies iš tėvų
- (D) būti suvažinėtiems automobilių ir sunkvežimių

10. Kodėl vaikai mormonus būtinai turi paleisti dieną?
Aiškindamas remkis straipsnyje pateikta informacija.

1
0
8
9

11. Ką daro mormonai, kai Hala su savo draugais juos paleidžia?

- (A) vaikšto paplūdimiu
- (B) skrenda nuo olos
- (C) slepiasi kaime
- (D) plaukioja jūroje

12. Parašyk, kokius du skirtingus jausmus greičiausiai patiria Hala, paleisdama į laisvę mormonus? Paaiškink, kodėl ji galėtų patirti kiekvieną iš tų jausmų.

 1. _____

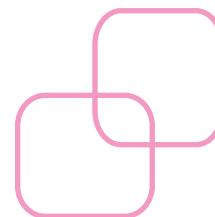
 2. _____

2
1
0
8
9

13. Ar tau patiktų eiti gelbėti mormonų su Hala ir jos draugais?
Paaiškink remdamasis (-si) tuo, ką perskaitei.

 _____

1
0
8
9

Vėjelis Dviračių nuoma

Važinėti dviračiu kiekvienam
yra smagu ir sveika!

Atvykite ir išbandykite 7 kilometrų lygias, lengvas, transporto netrikdomas dviračių trasas nuostabiomis kaimo vietovėmis palei Šiaurės upę...

Vėjelis pasiūlys Jums tokį dviratį, kokio Jūs pageidaujate. Didžiulis pasirinkimas... kalnų dviračiai, dvivečiai dviračiai, vaikiški dviračiai, priekabos ir sėdynės vaikams. Turistiniai dviračiai moterims ir vyrams – minkštos patogios sėdynės ir 21 patogi pavara.

Visi Vėjelio dviračiai yra keičiami kas mėnuo, jie dažnai apžiūrimi. Dviratininko šalmai, pompos, kuprinės ir spynos visiems yra nemokamos.

Priekaba

Keliaukite Šiaurės upės keliu

Vaikams iki 7 metų mes turime dviračius, kurie yra tvirtinami prie suaugusiųjų dviračių – puiki priemonė tinkamai įtaisyti vaikus ir padėti jiems ištvirti ilgą kelionę. Vaikams iki 5 metų siūlome patogias vaikų sėdynes ir priekabas, tvirtinamas prie suaugusiųjų dviračių. Pajėgesniems jaunesiems dviratininkams turime mažus dviračius su stabilizatoriais ar be jų.

Kiek kainuoja išsinuomoti dviratį?

(Kainos litais)

Dviračio nuoma	Pusė dienos	Visa diena	Savaitė
Suaugusiems / dviratis su priekaba	8	12	50
Vaikams (iki 16 m.)	6	9	30
Sėdynės vaikams	2	3	12

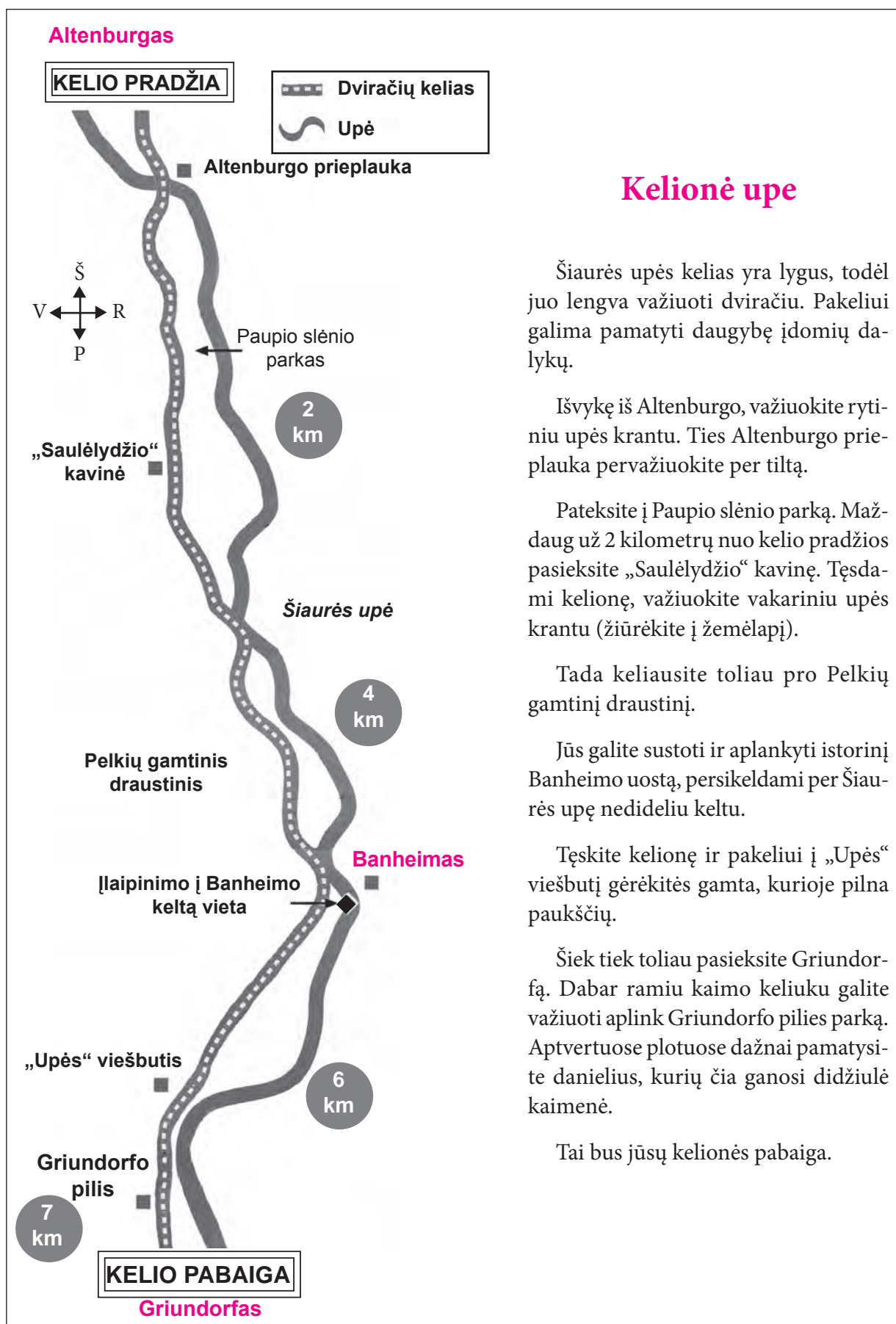

Dvivietis
dviratis

PABANDYK prieš PIRK DAMAS

su Vėjelio dviračių nuoma

Kelionė upė

Šiaurės upės kelias yra lygus, todėl juo lengva važiuoti dviračiu. Pakeliui galima pamatyti daugybę įdomių dalykų.

Išvykę iš Altenburgo, važiuokite rytiniu upės krantu. Ties Altenburgo prielauka pravažiuokite per tiltą.

Pateksite į Paupio slėnio parką. Maždaug už 2 kilometrų nuo kelio pradžios pasieksite „Saulėlydžio“ kavinę. Tęsdami kelionę, važiuokite vakariniu upės krantu (žiūrėkite į žemėlapi).

Tada keliausite toliau pro Pelkių gamtinį draustinį.

Jūs galite sustoti ir aplankyti istorinį Banheimos uostą, persikeldami per Šiaurės upę nedideliu keltu.

Tęskite kelionę ir pakeliui į „Upės“ viešbutį gerėkitės gamta, kurioje pilna paukščių.

Šiek tiek toliau pasieksite Griundorfą. Dabar ramiu kaimo keliuku galite važiuoti aplink Griundorfo pilies parką. Aptvertuose plotuose dažnai pamatysite danielius, kurių čia ganosi didžiulė kaimenė.

Tai bus jūsų kelionės pabaiga.

Klausimai: Kelionė upe

Paimkite reklaminį lankstinuką *Pasivažinėkite Šiaurės upės keliu*. Klausimai šioje sąsiuvinio dalyje bus susiję su šiuo lankstinuku.

Jei neturite lankstinuko, pakelkite ranką.

1 ir 2 klausimai yra apie informaciją iš įvairių lankstinuko dalių. Lankstinuko dalis parodyta šalia klausimo.

1. Kokia pagrindinė lankstinuko dalies *Kelionė upe* paskirtis?

- A) aprašyti, kaip atrodo Griundorfo pilis
- B) paaiškinti apie dviračius
- C) nurodyti dviračių nuomos kainas
- D) paaiškinti maršrutą

Kelionė upe

Šiaurės upės kelias yra lygus, todėl juo lengva važiuoti dviračiu. Pakeliui galima pamatyti daugybę įdomių dalykų.

Išvykę iš **Altenburgo**, važiuokite rytiniu upės krantu. Ties **Altenburgo prielauka** pravažiuokite per tiltą.

Taip pateksite į **Paupio slėnio parką**. Maždaug už 2 kilometrų nuo kelio pradžios pasieksite „Saulėlydžio“ kavinę. Tęsdami kelionę, važiuokite vakariniu upės krantu (žiūrėkite į žemėlapi).

Tada keliausite toliau pro **Pelkių gamtinį draustinį**.

Galite sustoti ir aplankyti istorinį **Banheimo** uostą, persikeldami per Šiaurės upę nedideliu keltu.

Toliau maršrutas veda „Upės“ viešbučio link, čia galite gerėtis nuostabią laukinę gamtą ir gausybę paukščių.

Šiek tiek toliau pasieksite **Griundorfą**. Dabar ramiau kaimo keliuku galite važiuoti aplink **Griundorfo pilies** parką. Aptvertuose plotuose dažnai pamatysite danielius, kurių čia ganosi didžiulė kaimenė.

Tai bus jūsų kelionės pabaiga.

2. Kokia pagrindinė šios lankstinuko dalies paskirtis?

- A) parodyti, kur veda kelias
- B) suteikti informacijos apie dviračius, kuriuos galima išsinuomoti
- C) aprašyti, kas atsitinka kelyje
- D) pamokyti važinėti dviračiu

Vėjelis Dviračių nuoma

Važinėti dviračiu kiekvienam yra smagu ir sveika!

Atvykite ir išbandykite 7 kilometrų lygias, lengvas, transporto netrikdomas dviračių trasas nuostabiomis kaimo vietovėmis palei Šiaurės upę...

Vėjelis pasiūlys jums tokį dviratį, kokio Jūs pageidaujate. Didžiulis pasirinkimas... kalnų dviračiai, dviviečiai dviračiai, vaikiški dviračiai, priekabos ir sėdynės vaikams. Turistiniai dviračiai moterims ir vyrams – minkštos patogios sėdynės ir 21 patogus pavara.

Visi Vėjelio dviračiai yra keičiami kas metai, jie dažnai apžiūrimi. Dviratininko šalmai, pompas, kuprinės ir spynos visiems yra nemokamos.

Vaikams iki 7 metų mes turime dviračius, kurie yra tvirtinami prie suaugusiųjų dviračių – puiki priemonė tinkamai įtaisyti vaikus ir padėti jiems išverti ilgą kelionę. Vaikams iki 5 metų siūlome patogias vaikų sėdynes ir priekabas, tvirtinamas prie suaugusiųjų dviračių. Pajėgesniems jaunesniems dviratininkams turime mažus dviračius su stabilizatoriais ar be jų.

Kiek kainuoja išsinuomoti dviratį?

(Kainos litais)

Dviračio nuoma	Pusė dienos	Visa diena	Savaitė
Suaugusiesiems / dviratis su priekaba	8	12	50
Vaikams (iki 16 m.)	6	9	30
Sėdynės vaikams	2	3	12

PABANDYK prieš PIRK DAMAS

Priekaba

3. Kur prasideda Upės kelias?

- (A) Banheime
- (B) Griundorfe
- (C) Altenburge
- (D) Paupio slėnio parke

4. Sunumeruok šias vietas tokia tvarka, kokia jas pamatytum, jei vyktum Upės keliu nuo pradžios iki galo. Skaičius 1 jau įrašytas.

- ___ Griundorfo pilis
- ___ Banheimas
- 1 Paupio slėnio parkas
- ___ „Upės“ viešbutis

1
0
8
9

5. Kiek kainuotų 10 metų vaikui išsinuomoti dviratį visai dienai?

1
0
8
9

6. Dviračių nuomos punktas VĖJELIS nuomoja vaikams skirtą įrangą. Parašyk du vaikams skirtus daiktus.

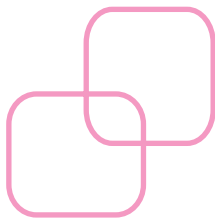

1. _____

2. _____

2
1
0
8
9

7. Iš ko galima spręsti, kad VĖJELIO dviračiai yra geros būklės?

1
0
8
9

8 ir 9 klausimuose klausiama apie šeimą, kurioje yra du suaugusieji ir du vaikai: 10 ir 3 metų. Jie planuoja praleisti dieną važiuodami dviračiais Upės keliu.

8. Kokių dviračių reikėtų šeimai? Atsakydamas pasinaudok tuo, ką perskaitei lankstinuke.

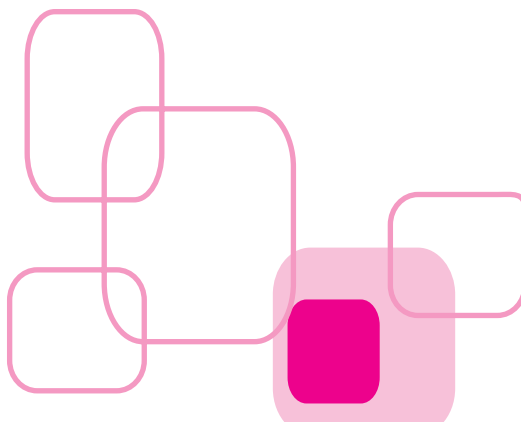

2
1
0
8
9

9. Kurią Upės kelio vietą šeima galėtų aplankyti? Paaiškink, kodėl jiems ten galėtų patikti?

2
1
0
8
9

10. Perskaityk Jurgitos, Almos, Jono ir Kazio komentarus. Nubrėžk liniją nuo kiekvieno asmens vardo iki vietos žemėlapyje, kurioje tas žmogus stovi Upės kelyje. Viena linija jau nubrėžta.

- 3
- 2
- 1
- 0
- 8
- 9

Altenburgas

KELIO PRADŽIA

Dviračių kelias

Upė

Altenburgo prieplauka

Paupio slėnio parkas

„Saulėlydžio“ kavinė

Šiaurės upė

Pelkių gamtinis draustinis

Banheimas

Įlaipinimo į Banheimo keltą vieta

„Upės“ viešbutis

Griundorfo pilis

KELIO PABAIGA

Griundorfas

Jurgita

Ką tik sustojau nusipirkti užkandžių „Saulėlydžio“ kavinėje.

Alma

Tai žavus nedidelis uostamiestis kitoje upės pusėje.

Jonas

Aš matau čia šimtus paukščių.

Kazys

Mūsų dviračio džerškėjimas ką tik nubaidė danielių!

11. Nubrėšk linijas, nurodydamas atsakymus į žemiau pateiktus klausimus.
Viena linija jau nubrėžta.

- 3
- 2
- 1
- 0
- 8
- 9

Kur galima rasti trumpą
sakinį, **raginantį** pasivažinėti
dviračiu?

Kuris sakiny **kviečia**
išbandyti Upės kelią?

Vėjelis
Dviračių nuoma

**Važinėti dviračiu kiekvienam
yra smagu ir sveika!**

Atvykite ir išbandykite 7 kilometrų lygias, lengvas, transporto netrikdomas dviračių trasas nuostabiomis kaimo vietovėmis palei Šiaurės upę...

Vėjelis pasiūlys Jums tokį dviratį, kokio Jūs pageidaujate. Didžiulis pasirinkimas... kalnų dviračiai, dviviečiai dviračiai, vaikiški dviračiai, priekabos ir sėdynės vaikams. Turistiniai dviračiai moterims ir vyrams – minkštos patogios sėdynės ir 21 patogi pavara.

Visi Vėjelio dviračiai yra keičiami kas metai, jie dažnai apžiūrimi. Dviratininko šalmai, pompos, kuprinės ir spynos visiems yra nemokamos.

Priekaba

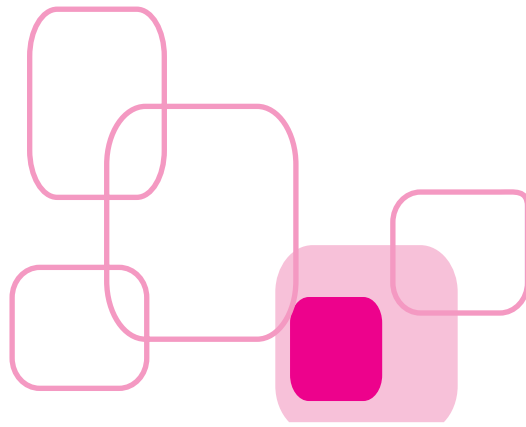
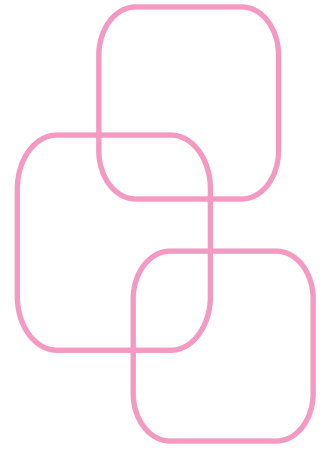
Kiek kainuoja išsinuomoti dviratį?
(Kainos litais)

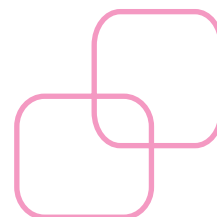
Dviračio nuoma	Pusė dienos	Visa diena	Savaitė
Suaugusiesiems / dviratis su priekaba	8	12	50
Vaikams (iki 16 m.)	6	9	30
Sėdynės vaikams	2	3	12

PABANDYK prieš PIRK DAMAS

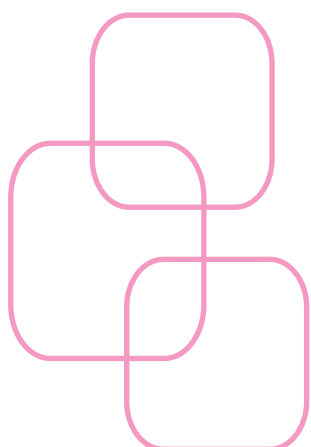
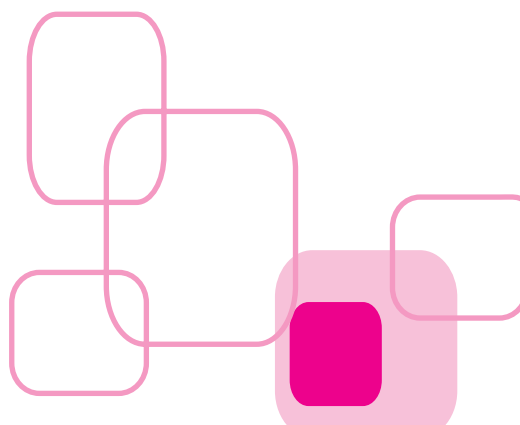
Kur galima rasti informaciją
apie **dviračių nuomos**
kainas?

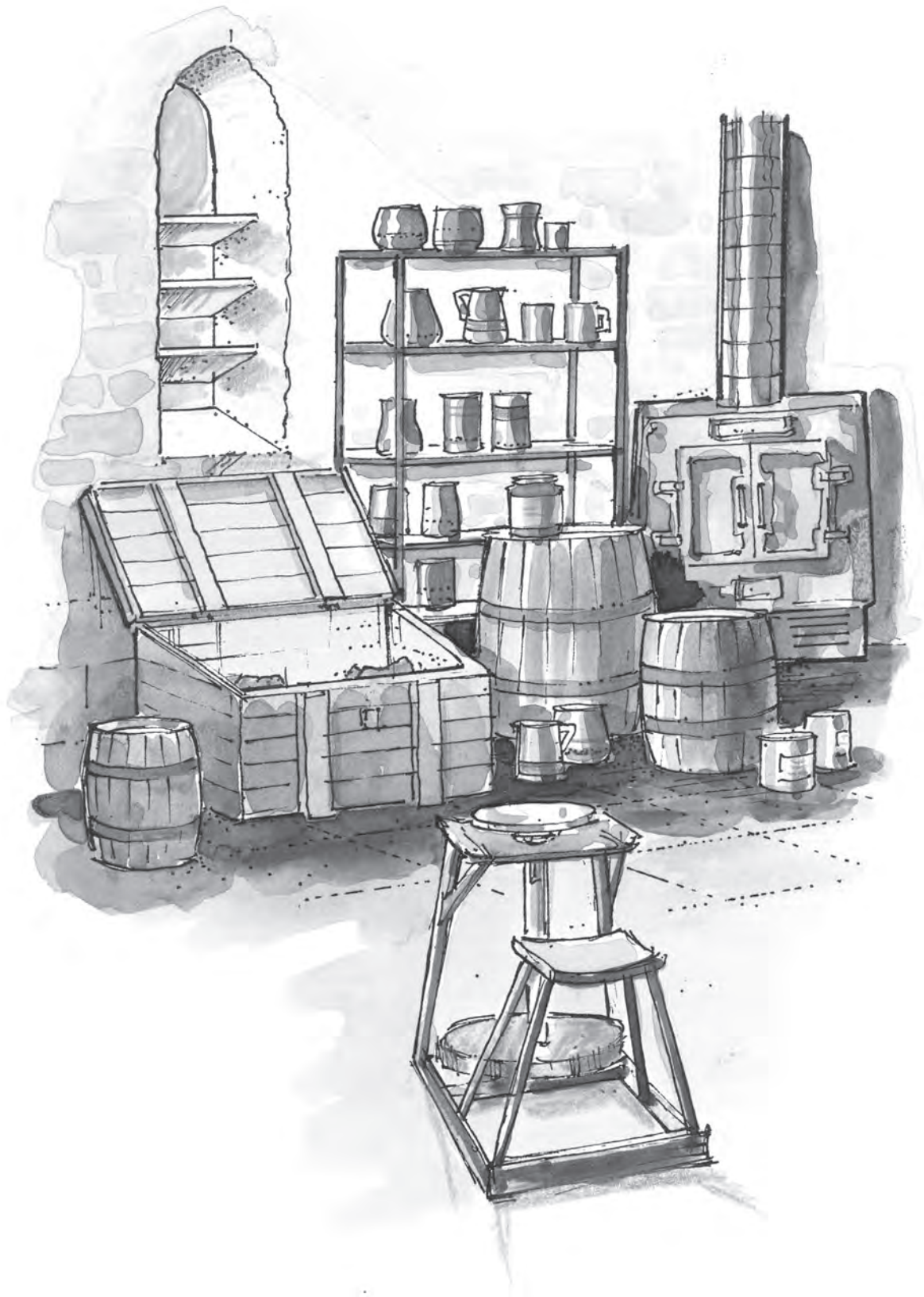
Kur galima sužinoti
apie **suaugusiesiems**
nuomojamus dviračius?

Skaitymo gebėjimų užduotys, paremtos grožiniais tekštais

Diana Engel

Mažas molio gabalėlis

Aukštai sename bokšte buvo dirbtuvės. Tai buvo puodžiaus dirbtuvės, pilnos statinių su spalvinga glazūra, puodžiaus žiestuvų, deginimo krosnių ir, žinoma, molio. Netoli lango stovėjo didelė medinė dėžė su sunkiu dangčiu. Ten buvo laikomas molis. Netoli dugno, išpraustas į kampa, gulėjo seniausias molio gabalas. Jis vos beprisiminė, kada paskutinį kartą buvo paimtas į rankas. Tai buvo prieš daugelį metų. Sunkus dangtis buvo atidaromas kiekvieną dieną. Rankos tiesdavosi, čiupdamos maišus ar gabalus molio. Mažas molio gabalėlis girdėdavo linksmus dirbančių žmonių garsus.

„Kada ateis mano eilė?“ – klausdavo jis savęs. Visos dienos praeidavo dėžės tamsybėje, ir molio gabalėlis prarado viltį.

Vieną dieną į dirbtuvę su savo mokytoja atėjo didelė grupė vaikų. Daugybė rankų tiesėsi į dėžę. Mažas molio gabalėlis buvo paskutinis, kurį pasirinko, bet jį paėmė!

„Tai puiki proga!“ – galvojo jis, prisimerkdamas nuo šviesos. Berniukas uždėjo molį ant puodžiaus žiestuvo ir ėmė sukti jį iš visų jėgų.

„Tai smagu!“ – galvojo mažas molio gabalėlis. Žiestuvui sukantis, berniukas bandė ištempti molį aukštyn. Mažas molio gabalėlis jaudinosi, nes jautė, kad tampa kažkuo! Berniukas bandė padaryti dubenėlį, tačiau greitai sumanymo atsisakė. Jis spaudė ir tapšnojo molį, kol padarė iš jo dailų kamuolį.

– Laikas tvarkytis, – pasakė mokytoja. Dirbtuvės prisipildė šveičiančių, valančių, plaunančių ir šluostančių vaikų klegesio. Visur varvėjo vanduo.

Berniukas tėškė molio gabalą prie lango ir nuskubėjo pas savo draugus. Po kiek laiko dirbtuvės ištuštėjo. Kambarys pasidarė tylus ir tamsus. Mažas molio gabalėlis buvo persigandęs. Ne tik dėl to, kad ilgėjosi drėgmės, buvusios dėžėje, bet ir dėl to, jog žinojo esąs pavojuje.

„Viskas baigta, – pamanė jis. – Aš tiesiog gulėsiu čia ir išdžiūsiu, kol pasidarysiu kietas kaip uola.“

Mažas molio gabalėlis gulėjo prie atviro lango, negalėdamas pajudėti, jausdamas, kad drėgmė jį apleidžia. Saulė kepino, nakties vėjeliai gairino, kol molis pasidarė kietas kaip uola. Jis buvo toks kietas, kad beveik nebegalėjo mąstyti. Tik žinojo, kad yra apimtas nevilties.

Bet kažkur giliai mažo molio gabalėlio viduje buvo likęs mažutis lašelis drėgmės, kurio jis neišleido.

„Lietus“, – mąstė jis.

„Vanduo“, – dūsavo.

– Prašau, – pagaliau išspaudė jis, nors buvo perdžiūvęs ir apimtas nevilties.

Pro šalį plaukiantis debesis pasigailėjo mažo molio gabalėlio, ir atsitiko nuostabus dalykas. Didžiuliai lietaus lašai kapsėjo per atvirą langą, krisdami ant mažo molio gabalėlio. Lijo visą naktį, ir prieš rytą jis buvo minkštas kaip anksčiau.

Į dirbtuvę atklydo garsai.

– O ne, – ištarė moteris. Ji buvo puodininkė, kuri dažnai naudojosi dirbtuvėmis. – kažkas visam savaitgaliui paliko atidarytą langą! Mes turime susitvarkyti. Tu gali padirbėti su moliu, kol aš surasiu šluosčių, – pasakė moteris savo dukrai.

Maža mergaitė pamatė prie lango gulintį gabalą molio.

– Tai gabalas kaip tik man, – pasakė ji.

Netrukus ji maigė ir minkė iš molio patrauklias figūras. Mažam molio gabalėliui jos pirštai atrodė dieviški.

Mergaitė galvojo dirbdama, taigi jos rankos judėjo tikslin-gai. Mažas molio gabalėlis pasijuto palengva virstantis apvalia tuščiavidure forma. Keletas spustelėjimų, ir jis turėjo rankeną.

– Mamyte, mamyte, – šaukė mergaitė, – aš padariau puoduką!

– Tai puiku! – atsakė mama. Padėk ant lentynos, ir jis bus išdegtas krosnyje. Tada tu galėsi jį padengti kokios tik norėsi spalvos glazūra.

Netrukus mažasis puodukas buvo parengtas kelio-nei į savo naujuosius namus. Dabar jis gyvena ant len-tynos virtuvėje šalia kitų puodukų, lėkštucių ir taurių. Jie visi labai skirtingi, o kai kurie – labai gražūs.

– Pusryčiai! – kviečia mama, dėdama naująjį puo-duką ant stalo ir pripildydama jį karšto šokolado.

Mažoji mergaitė jį laiko švelniai. Koks laimingas jaučiasi puodukas dėl glotnių savo naujosios formos linijų. Kaip gerai jis atlieka savo pareigą!

Mažasis puodukas stovi išdidžiai. „Pagaliau – pa-galiau aš esu kažkas“.

Klausimai: Mažas molio gabalėlis

1. Sunumeruok šiuos sakinius tokia eile, kokia įvykiai klostėsi pasakojime. Numeris 1 jau pažymėtas.

- ___ Lietus molio gabalėlį padarė drėgną ir minkštą.
- ___ Berniukas bandė iš molio gabalėlio padaryti dubenėlį.
- ___ Mergaitė iš molio gabalėlio padarė puoduką.
- ___ Molio gabalėlis išdžiūvo.
- 1 Molio gabalėlis buvo dėžėje.

2. Kodėl molio gabalėlis taip ilgai prabuvo dėžėje?

3. Ko molio gabalėlis norėjo pasakojimo pradžioje?

4. Kodėl molis pagaliau buvo išimtas iš dėžės?

- (A) Buvo jau paimti visi molio gabalai.
- (B) Jis buvo virš kitų molio gabalų.
- (C) Berniukas pasirinko tą gabalą, nes šis jam ypač patiko.
- (D) Mokytoja liepė berniukui paimti tą gabalą.

5. Ką berniukas padarė nerūpestingai?

- (A) Jis paliko molį ant puodžiaus žiestuvo.
- (B) Jis suko žiestuvą iš visų jėgų.
- (C) Jis padėjo molį prie lango.
- (D) Jis spaudė ir tapšnojo molį.

6. Berniukas paliko molio gabalėlį pavojuje. Koks tai buvo pavojus?

7. Kaip jautėsi molio gabalėlis, kai berniukas išėjo iš puodžiaus dirbtuvės?

- (A) patenkintas
- (B) išsigandęs
- (C) piktas
- (D) išdidus

8. Koks nuostabus dalykas atsitiko, kai molio gabalėlis buvo išgulėjęs prie lango ilgą laiką? Kodėl jam tai buvo nuostabu?

9. Kurie žodžiai pasakojime rodo, kad mergaitė žinojo, ką nori padaryti?

- A „jos pirštai atrodė dieviški“.
- B „Maža mergaitė pamatė molio gabalą“.
- C „Mažoji mergaitė švelniai laiko puoduką“.
- D „jos rankos judėjo tikslingai.“

10. Aprašyk, kokius skirtingus jausmus patyrė molis pasakojimo pradžioje ir pabaigoje. Paaiškink, kodėl jausmai keitėsi.

11. Maža mergaitė yra svarbus asmuo šiame pasakojime. Paaiškink, kodėl ji reikšminga šiam įvykiui.

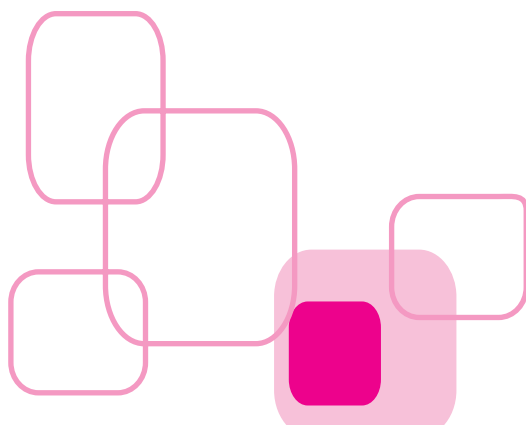

12. Pasakojimo autorius apie molio gabalėlį rašo taip, lyg jis būtų žmogus. Ką autorius stengiasi padėti tau įsivaizduoti?

- Ⓐ kaip jaučiamasi Lietuvoje
- Ⓑ ką galėtų jausti molio gabalėlis
- Ⓒ kaip jaučiamasi dirbant su moliu
- Ⓓ kaip jaučiamasi kažką padarius

13. Kokia pagrindinė pasakojimo mintis?

- Ⓐ Žmonės, kaip ir molį, lengva minkyti ir formuoti.
- Ⓑ Pasaulyje yra daug liūdesio.
- Ⓒ Kiekvienas yra laimingiausias tada, kai pasiekia savo tikslą.
- Ⓓ Puodžiaus dirbtuvė yra geriausia pasaulyje vieta daryti gera.

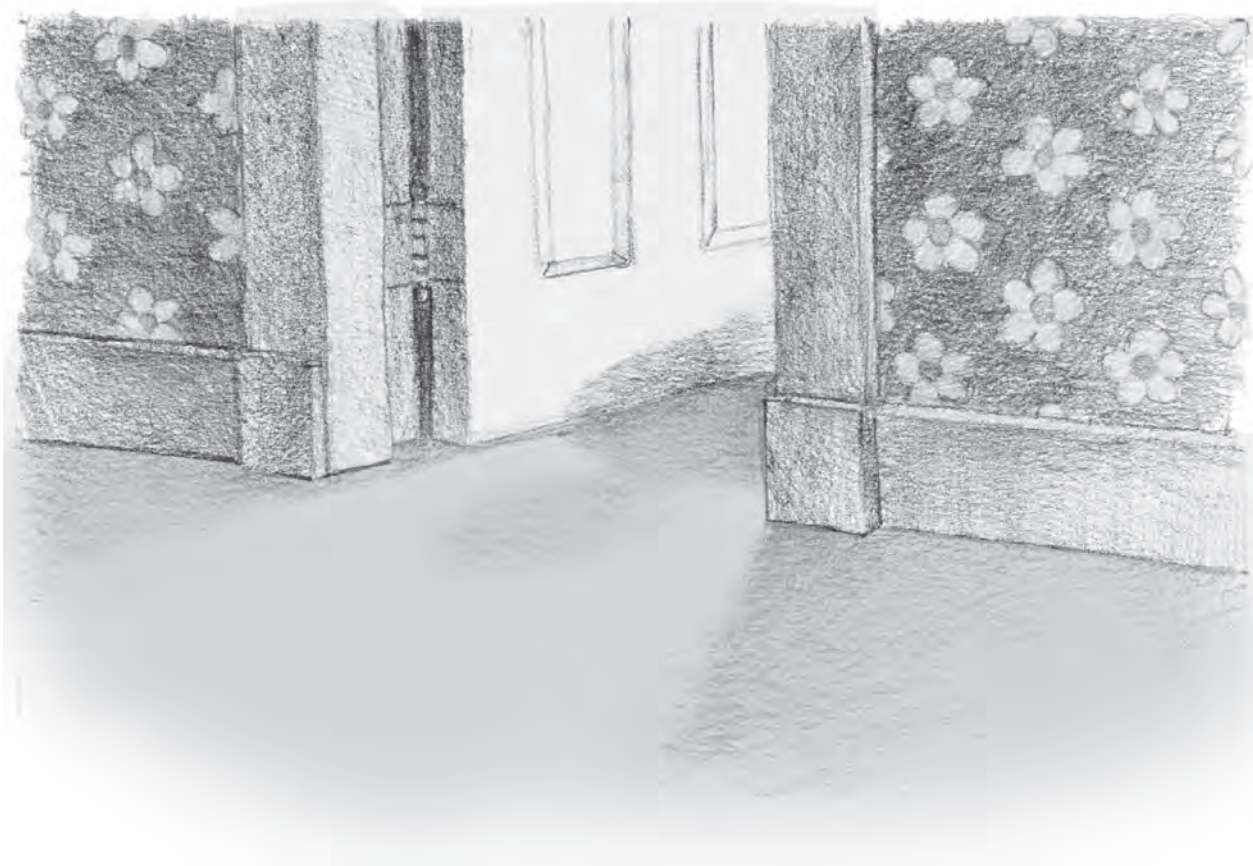
Franz Hohler

Neįtikėtina naktis

Agnei buvo dešimt metų, todėl ji, netgi pusiau miegodama, sugebėdavo nueiti iš savo kambario į tualetą. Paprastai jos kambario durys būdavo šiek tiek praviros, o naktinė prieškambario lemputė apšviesdavo užtektinai – tiek, kad būtų galima nueiti į tualetą, esantį už telefono stalelio.

Vieną naktį pro telefono stalelį eidama į tualetą, Agnė išgirdo kažkokį tylų šnypštimą. Tačiau ji nekreipė į tai jokio dėmesio, kadangi ėjo pusiau miegodama. Be to, garsas sklido iš toli. Tik grįždama į savo kambarį, ji suprato, iš kur jis sklido. Po telefono staleliu buvo didelė krūva senų laikraščių ir žurnalų, ir dabar ši krūva pradėjo judėti. Iš ten ir sklido triukšmas. Staiga krūva ėmė byrėti: dešinėn, kairėn, pirmyn, atgal, – ir ant grindų pasipylė laikraščiai ir žurnalai. Agnė negalėjo patikėti tuo, ką išvydo, – iš po telefono stalelio lindo kriuksintis ir šnarpščiantis krokodilas.

Agnė sustingo vietoje. Išpūtusi akis ji žiūrėjo, kaip krokodilas iššliaužė iš laikraščių krūvos ir lėtai dairėsi po kambarį. Atrodė, lyg jis būtų ką tik išlindęs iš vandens – visas jo kūnas buvo šlapias. Krokodilui ropojant kilimas po juo kiaurai permirko.

Garsiai šnypšdamas, krokodilas lingavo galvą pirmyn ir atgal. Agnė sunkiai rijo seiles, žiūrėdama į krokodilo snukį su baisiai ilga dantų eile. Jis lėtai siūbavo uodegą pirmyn ir atgal. Agnė buvo skaičiusi „Gyvūnų žurnale“, kad taip krokodilas plaka vandenį uodega nuvydamas arba puldamas priešus.

Jos žvilgsnis užkliuvo už paskutinio „Gyvūnų žurnalo“ numerio, kuris iškrito iš krūvos ir gulėjo prie jos kojų. Ji vėl buvo priblokšta. Anksčiau ant žurnalo viršelio buvo didelio krokodilo ant upės kranto nuotrauka. Dabar upės krantas buvo tuščias!

Agnė pasilenkė ir pakėlė žurnalą. Tą akimirką krokodilas taip smarkiai mostelėjo uodega, kad sudaužė ant grindų stovėjusią didelę vazą, kurioje buvo pamerktos saulėgražos, ir saulėgražos pasklido ant grindų. Staigiai šoktelėjusi, Agnė atsidūrė savo miegamajame. Ji užtrenkė duris ir pristūmė prie durų lovą. Ji pastatė užtvarą, kuri turėjo apsaugoti ją nuo krokodilo. Tada su palengvėjimu atsiduso.

Bet paskui vėl suabejojo. O jei gyvūnas yra tiesiog alkanas? Galbūt, norint priversti krokodilą išeiti, reikėtų jam duoti ko nors paėsti?

Agnė vėl pažvelgė į žurnalą apie gyvūnus. Jei krokodilas galėjo iššliaužti iš nuotraukos, tai tikriausiai ir kiti gyvūnai gali tą patį. Agnė paskubomis vertė žurnalą, kol sustojo prie pulko flamingų dziunglių pelkėje. „Kaip tik tai, ko reikia“, – pamanė ji. Jie panašūs į gimtadienio tortą krokodilams.

Staiga pasigirdo garsus smūgis ir pro suskilusias duris išlindo krokodilo uodegos galiukas.

Agnė greitai pakėlė flamingų nuotrauką prie skylės duryse ir sušuko taip garsiai, kaip tik galėjo:

– Lėkit iš pelkės! Štiš! Štiš!

Tada pro skylę duryse ji įmetė žurnalą į prieškambarį, pradėjo ploti rankomis, šaukti ir spiegti.

Ji vos galėjo patikėti tuo, kas įvyko vėliau. Staiga visas prieškambaris prisipildė klykaujančių, smarkiai sparnais plasnujančių ir ilgomis liesomis kojomis bėgiojančių flamingų.

Agnė pamatė vieną paukštį, griebiantį nuo kablo jos mamos skrybėlę, o kitą vaikštinėjantį su saulėgrąža snape. Ji taip pat matė, kaip vienas flamingas pradingo krokodilo naruose. Dusyk krimstelėjęs krokodilas prarijo flamingą ir greitai ėmėsi kito – to, kuris buvo su saulėgrąža snape.

Po dviejų flamingo porcijų pasisotinęs ir patenkintas krokodilas atsigulė vidury prieškambario. Kai jis užsimerkė ir daugiau nejudėjo, Agnė tyliai atidarė duris ir įslinko į prieškambarį. Ji padėjo tuščią žurnalo viršelį priešais krokodilo nosį.

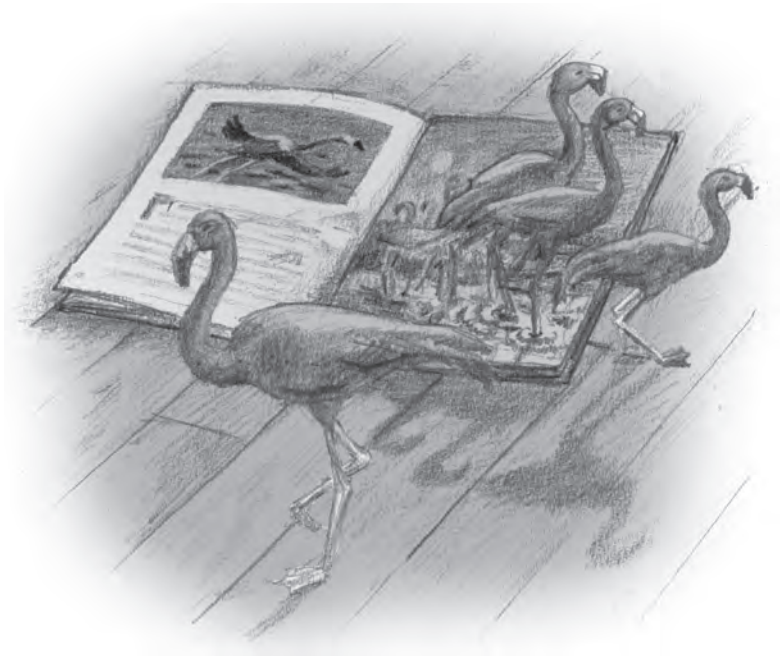
– Prašau, – sušnibždėjo ji, – prašau, grįžk atgal.

Ji nusėlino atgal į miegamąjį ir pažvelgė pro skylę duryse. Krokodilas vėl buvo ant žurnalo viršelio. Tada ji atsargiai nuėjo į svetainę, kurioje flamingai buvo susispietę aplink sofą ir stovėjo ant televizoriaus. Agnė atvertė žurnalo puslapį, kuriame buvo tuščia nuotrauka.

– Ačiū jums, – pasakė ji, – labai jums ačiū. Dabar galite grįžti į savo pelkę.

Ryte jai buvo labai sunku paaiškinti tėvams, iš kur ant grindų atsirado milžiniška šlapia dėmė ir kas sulaužė duris. Jie nepatikėjo pasakojimu apie krokodilą, nors mamos skrybėlė dingo nežinia kur.

Adaptuota iš Franz Hohler pasakojimo *Eine Wilde Nacht* iš knygos *Der Große Zwerg und Andere Geschichten*, išleistas Deutscher Taschenbuch Verlag, Miunchenas, Vokietija, 2003. Iliustracijų autorinės teisės priklauso IEA, 2003. Medžiaga naudojama nepažeidžiant autorinių teisių.

Klausimai: Neįtikėtina naktis

1. Koks buvo pirmasis ženklas, rodantis, kad vyksta kažkas neįprasto?

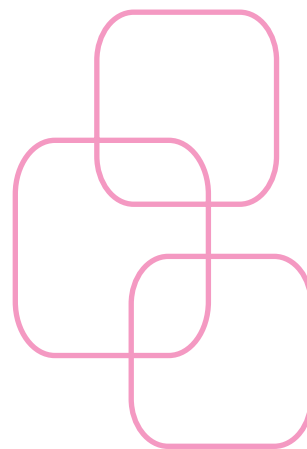
- (A) Laikraščių krūva pradėjo judėti.
- (B) Agnė pamatė žurnalo viršelį.
- (C) Jos kambario durys buvo sulaužytos.
- (D) Agnė išgirdo šnypštimą.

2. Iš kur išlindo krokodilas?

- (A) iš tualetu
- (B) iš žurnalo viršelio
- (C) iš po lovos
- (D) iš netoli esančios upės

3. Kurie pasakojimo žodžiai tau parodo, kad Agnė buvo išsigandusi?

- (A) „sustingo vietoje“
- (B) „negalėjo patikėti tuo, ką išvydo“
- (C) „su palengvėjimu atsiduso“
- (D) „išgirdo kažkokį tylų šnypštimą“

4. Kodėl Agnė galvojo, kad krokodilas yra pasirengęs pulti?

- (A) Jis parodė savo ilgą dantų eilę.
- (B) Jis pradėjo garsiai šnypšti.
- (C) Jis pradėjo kriuksėti ir šnarpšti.
- (D) Jis siūbavo uodegą pirmyn ir atgal.

5. Pateiktus sakinius sudėliok teisinga eilės tvarka – taip, kaip klostėsi pasakojimo įvykiai. Pirmasis sakinyš jau yra pažymėtas.

- Agnė pamatė krokodilą.
- Krokodilas suėdė du flamingus.
- Agnė bandė tėvams paaiškinti, kas sulaužė duris.
- 1 Agnė išėjo į tualetą.
- Agnė įbėgo į miegamąjį ir užtrenkė duris.

6. Kodėl Agnė pakvietė flamingus?

7. Kaip sulūžo miegamojo durys?

- (A) pro jas išlindo krokodilo uodegos galiukas
- (B) į jas sudužo didelė vaza
- (C) į jas įsmigo aštrus flamingo snapas
- (D) į jas atsitrenkė lova

8. Parašyk du būdus, kuriais žurnalas pagelbėjo Agnei.

1.

2.

9. Ką Agnė jautė flamingų atžvilgiu pasakojimo gale?

kalbę

atsargumą

dėkingumą

pyktį

10. Parašyk vieną dalyką, kurį Agnei buvo sunku paaiškinti tėvams.

11. Apie tai, koks žmogus yra Agnė, tu sužinojai iš to, ką ji padarė.

Aprašyk, kokia ji yra, ir pateik du pavyzdžius, kurie tai parodo.

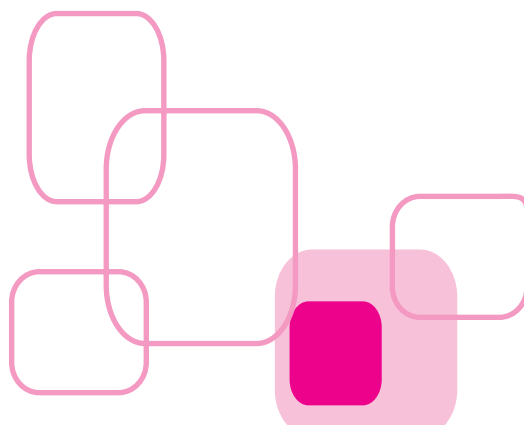
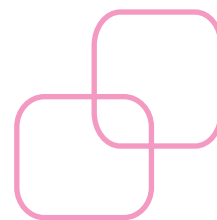
12. Autorius neatskleidžia mums, ar šis Agnės nuotykis iš tiesų tebuvo sapnas.

Pateik **vieną** įrodymą, kad tai **galėjo** būti sapnas.

Pateik **vieną** įrodymą, kad tai **galėjo** būti **ne** sapnas.

Rozalinda Kerven

Kiškis skelbia žemės drebėjimą

Kartą gyveno kiškis, kuris visada nerimaudavo.

– O Dieve, – murmėdavo jis visą dieną. – O Dieve, mano Dieve!

Labiausiai jis bijojo, kad gali įvykti žemės drebėjimas.

– Nes jei tai įvyktų, – kalbėjo sau kiškis, – kas gi atsitiktų su manim?

Jis buvo ypač sunerimęs dėl šito vieną rytą, kai staiga milžiniškas vaisius nukrito iš šalia augančio medžio – BUMM! – sudrebindamas visą žemę.

Kiškis stryktelėjo.

– Žemės drebėjimas! – sušuko jis.

Ir tuoj pat nuskuodė per laukus perspėti savo pusbrolių.

– Žemės drebėjimas! Sprunkam!

Visi kiškiai nėrė iš laukų ir kaip pakvaišę puolė jam iš paskos.

Jie skuodė per lygumas, per miškus ir upes, per kalvas ir bėgdami gąsdino vis daugiau pusbrolių.

– Žemės drebėjimas! Sprunkam!

Visi kiškiai paliko upes ir lygumas, kalvas ir girias ir kaip pakvaišę bėgo iš paskos.

Netrukus dešimt tūkstančių kiškių lyg griaustinis dundėjo kalno šlaitais aukštyn.

Netrukus jie pasiekė aukščiausią viršukalnę. Pirmasis kiškis atidžiai pažiūrėjo atgal, ar nesiartina žemės drebėjimas, bet jis teisvydo tik didžiulį spiečių skubančių kiškių.

Tada jis žvilgtelėjo į priekį, bet nepamatė nieko daugiau, tik kalnus ir slėnius bei tolimoje spindinčią mėlyną jūrą.

Kol jis stovėjo ten, sunkiai šnpuodamas, pasirodė liūtas.

– Kas čia vyksta? – paklausė jis.

– Žemės drebėjimas, žemės drebėjimas! – suklego kiškiai.

– Žemės drebėjimas? – paklausė liūtas. – Kas jį matė? Kas jį girdėjo?

– Klausk jo, klausk jo, – šaukė visi kiškiai, rodydami į pirmąjį.

Liūtas atsigręžė į kiškį.

– Prašau, pone, – tarė kiškis droviai, – aš tyliai sėdėjau namuose, kai pasigirdo siaubingas trenksmas, žemė sudrebėjo, ir aš pamaniau, kad tai buvo drebėjimas, pone, todėl bėgau kiek įkabindamas perspėti visus kitus, kad gelbėtusi.

Liūtas pažiūrėjo į kiškį savo giliomis, išmintingomis akimis.

– Mano broli, ar tu turėtum pakankamai drąsos parodyti man, kur ta baisi katastrofa įvyko?

Kiškis anaiptol nesijautė turįs pakankamai drąsos, tačiau jis manė galįs pasikliauti liūtu.

Nors ir baimindamasis, jis nuvedė liūtą atgal nuo kalnų ir kalvų, per upes, lygumas, miškus ir laukus, kol pagaliau grįžo į savo namus.

– Čia aš girdėjau tai, pone.

Liūtas įdėmiai pasižvalgė aplink ir labai greitai pastebėjo milžinišką vaisių, kuris taip triukšmingai buvo nukritęs nuo medžio.

Jis pakėlė jį burna, užkopė ant uolos ir numetė atgal ant žemės.

BUMM!

Kiškis pašoko.

– Žemės drebėjimas! Greičiau – bėkim šalin – jis ką tik vėl įvyko!

Bet staiga jis suprato, kad liūtas juokiasi. Tada pamatė vaisių, lėtai besisupantį prie jo kojų.

– O, – sušnibždėjo jis, – iš tikrųjų tai nebuvo žemės brebėjimas, ar ne?

– Ne,– atsakė liūtas, – ir tau nereikėjo bijoti.

– Koks aš buvau *kvailas*!

Liūtas maloniai nusišypsojo:

– Nieko tokio, mažasis broli. Mes visi – netgi aš – kartais bijome dalykų, kurių nesuprantame.

Tai pasakęs, jis nupėdino atgal pas dešimt tūkstančių kiškių, kurie vis dar laukė kalno viršuje, pasakyti, kad visai nepavojinga grįžti namo.

Klausimai: Kiškis skelbia žemės drebėjimą

1. Ko kiškis labiausiai bijojo?

- A liūto
- B trenksmo
- C žemės drebėjimo
- D krentančio vaisiaus

2. Kas sudrebino visą žemę?

- A žemės drebėjimas
- A milžiniškas vaisius
- A bėgantys kiškiai
- A krentantis medis

3. Kai tik kiškis sušuko „Žemės drebėjimas!“, viskas vyko greitai. Surask ir išrašyk du žodžius iš pasakojimo, kurie tai įrodo.

 1. _____

 2. _____

2

1

0

8

9

4. Liūtas norėjo, kad kur jį kiškis nuvestų?

 1. _____

1

0

8

9

5. Kodėl liūtas numetė vaisių ant žemės?

- A kad priverstų kiškį bėgti šalin
- B kad padėtų kiškiui gauti vaisių
- C kad parodytų kiškiui, kas atsitiko
- D kad prajuokintų kiškį

6. Kaip jautėsi kiškis, kai liūtas numetė vaisių ant žemės?

- A piktas
- B nusivylęs
- C kvailas
- D susirūpinęs

7. Parašyk du dalykus, kaip liūtas pasakojimo pabaigoje bandė padėti kiškiui pasijusti geriau.

 1.

 2.

2
1
0
8
9

8. Ar tu manai, kad liūtui patiko kiškis? Koks įvykis pasakojime tai parodo?

 1

1
0
8
9

9. Kaip pasakojime keičiasi kiškio jausmai?

 1 Pasakojimo pradžioje kiškis jautėsi

nes

 1 Pasakojimo pabaigoje kiškis jautėsi

nes

10. Tu sužinai apie tai, koks yra liūtas ir kiškis iš to, ką jie daro pasakojime. Paaiškink, kuo liūtas ir kiškis skiriasi vienas nuo kito ir ką kiekvienas jų daro, kas tai parodo.

 3

11. Kokia pagrindinė teksto mintis?

- A Spruk nuo rūpesčių.
- B Prieš puldamas į paniką, pirma patikrink.
- C Netgi tais liūtais, kurie atrodo mieli, negalima pasitikėti.
- D Kiškiai yra greitai gyvūnai.

2

1

0

8

9

3

2

1

0

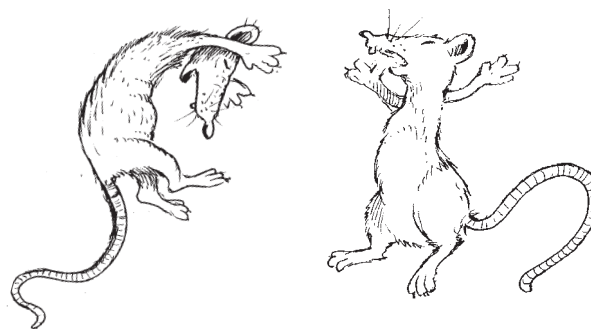
8

9

Roald Dahl

Pelės aukštyn kojom

Kartą gyveno senukas, vardu Leonas. Jam buvo 87 metai. Visą gyvenimą jis buvo tylus ir ramus žmogus. Senukas buvo labai neturtingas, bet labai laimingas.

Kai Leonas sužinojo, kad namuose yra pelių, iš pradžių pernelyg nekvaršino sau dėl to galvos. Bet pelių daugėjo. Jos ėmė senukui įgristi. Pelių vis daugėjo ir pagaliau atėjo laikas, kai jis šito nebegalėjo pakęsti.

– Na, to jau per daug, – tarė Leonas. – Visa tai jau šiek tiek peržengia ribas. – Jis išėjo iš namų, nuklibinkščiavo keliu iki parduotuvės, nusipirko ten keletą pelėkautų, gabalą sūrio ir klijų.

Sugrįžęs namo, Leonas užtepė klijų ant pelėkautų apačios ir priklijavo juos prie lubų. Tada įdėjo į juos sūrio gabaliukų ir paspendė. Kai naktį pelės išlindo iš urvų ir pamatė ant lubų pelėkautus, jos pamanė, kad tai puikus pokštas. Vaikštinėjo grindimis aplinkui, baksnojo viena kitą ir rodė aukštyn priekinėmis letenėlėmis, plyšdamos juokais. Šiaip ar taip, pelėkautai ant lubų atrodė ganėtinai kvailai.

Kai Leonas kitą rytą sugrįžo ir pamatė, kad pelėkautuose nėra pelių, jis nusišypsojo, tačiau nieko nepasakė. Jis paėmė kėdę, užtepė klijų ant kojų apačios ir priklijavo ją aukštyn kojom prie lubų netoli pelėkautų. Tą patį jis padarė su stalu, televizorium ir lempa. Viską, kas buvo ant grindų, senukas priklijavo aukštyn kojomis prie lubų. Ten jis pritvirtino netgi mažą kilimėlį.

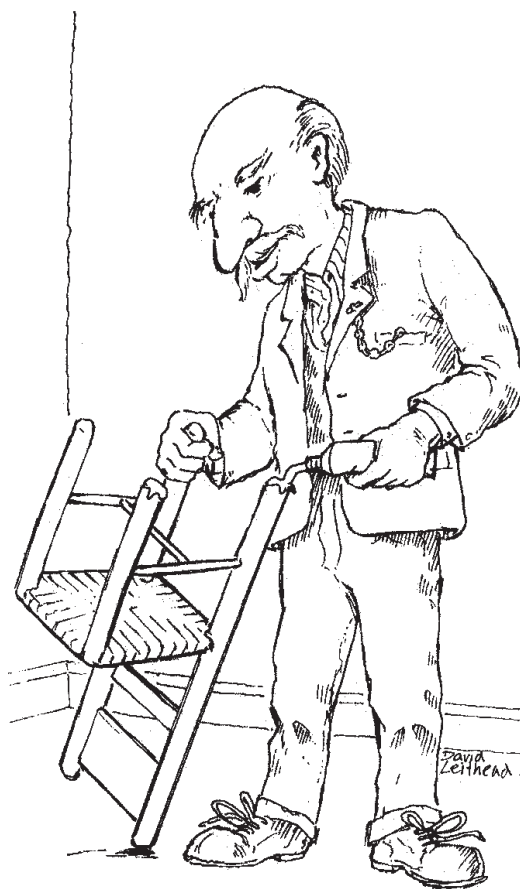
Kitą naktį pelės, išlindusios iš urvų, vis dar juokėsi iš to, ką buvo mačiusios praėjusią naktį. Tačiau dabar, pažvelgusios į lubas, jos greitai nustojo juoktis.

– Viešpatie! – rėkė viena, – pažvelkite ten! Ten grindys!

– Dieve aukščiausias! – šaukė kita. – Mes tikriausiai stovime ant lubų!

– Man truputį sukasi galva, – tarė dar viena.

– Visas kraujas sutekės man į galvą, – pasakė kita.

– Tai baisu! – tarė vyriausia pelė su ilgais ūsais. – Tai tikrai baisu! Mes turime tuoj pat kažką daryti!

– Aš nualpsiu, jei dar nors kiek turėsiu stovėti ant galvos! – spiegė jauna pelė.

– Aš taip pat!

– Aš negaliu pakęsti šito!

– Gelbėkite mus! Darykite ką nors greičiau!

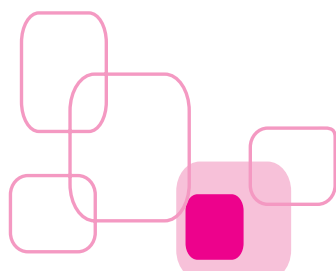
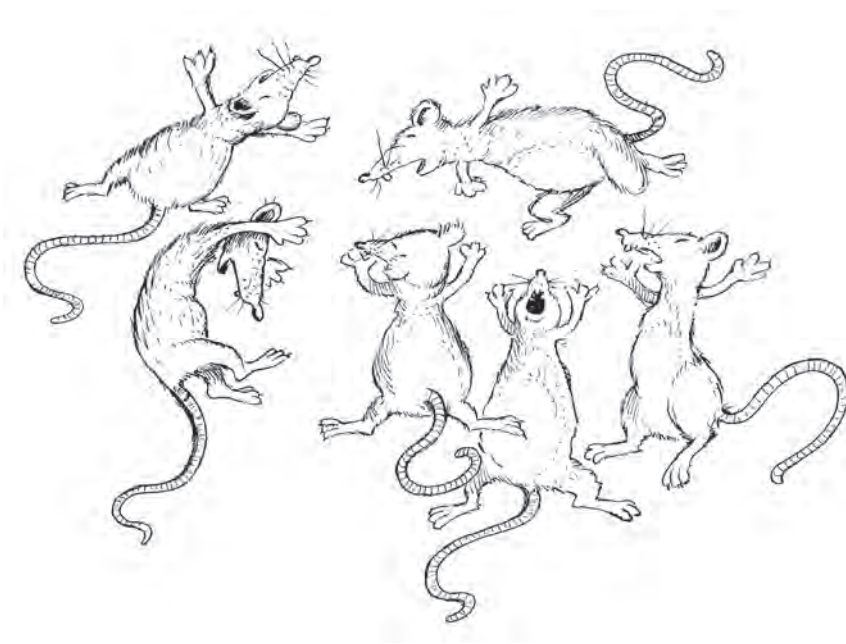
Jos puolė į isteriją.

– Aš žinau, ką mes darysime, – pasakė vyriausioji pelė. – Mes atsistosime ant galvų – tada stovėsime teisingai.

Visos atsistojo ant galvų ir ilgakai taip pastovėjusios viena po kitos nualpo dėl subėgusio į smegenis kraujo.

Kai kitą rytą atėjo Leonas, grindys buvo nuklotos pelėmis. Jis greitai surinko jas ir sukišo į krepšį.

Tai štai ką reikėtų prisiminti: kai pasaulis atrodo aukštytyn kojom, įsitikink, ar tu tvirtai stovi ant žemės.

Klausimai: Pelės aukštyn kojom

1. Kodėl Leonas norėjo atsikratyti pelių?

- (A) Jis visada nekenė pelių.
- (B) Jų buvo per daug.
- (C) Jos per garsiai juokėsi.
- (D) Jos suvalgė visą sūrį.

2. Kur Leonas padėjo pelėkautus?

- (A) į krepšį
- (B) šalia pelių urvų
- (C) po kėdėmis
- (D) ant lubų

3. Kodėl pelės baksnojo viena kitą ir rodė priekinėmis letenėlėmis aukštyn, kai pirmą kartą išlindo iš savo urvų?

- (A) Jos matė ant lubų kėdę.
- (B) Jos manė, kad Leonas padarė kvailystę.
- (C) Jos norėjo sūrio, kuris buvo pelėkautuose.
- (D) Jos išsigando to, ką pamatė.

4. Kodėl Leonas nusišypsojo, kai pamatė, kad spąstuose nėra pelių?

1
0
8
9

5. Ką darė Leonas, kai priklijavo kėdę prie lubų?

- (A) šypsojosi ir nieko nesakė
- (B) nusipirko pelėkautus
- (C) priklijavo viską prie lubų
- (D) davė pelėms truputį sūrio

6. Kur manė pelės stovinčios antrąją naktį?
Ką jos nusprendė daryti?

2
1
0
8
9

7. Atrask ir nurašyk vieną sakinį, kuris parodo, kokią paniką pelės jautė antrąją naktį.

1
0
8
9

8. Kaip pasakojime perteikiamos pelių mintys apie tai, kas vyksta?

- (A) pasakojant, ką Leonas galvoja apie peles
- (B) aprašant pelių gyvenamą vietą
- (C) pasakojant, ką pelės kalbėjo viena kitai
- (D) aprašant, kaip pelės atrodė

9. Kodėl grindys buvo nuklotos pelėmis, kai Leonas atėjo kitą rytą?

- (A) Pelės per ilgai stovėjo ant galvų.
- (B) Leonas davė pelėms per daug sūrio.
- (C) Pelės nukrito nuo lubų.
- (D) Leonas ištepė grindis klėjais.

10. Kur Leonas sukrovė peles, kai surinko jas nuo grindų?

1
0
8
9

11. Ar tau atrodo, kad peles buvo lengva apgauti? Parašyk vieną priežastį, kodėl taip, arba kodėl ne.

1
0
8
9

12. Tu gali sužinoti, koks yra Leonas, iš to, ką jis daro. Apibūdink, koks jis yra, ir pateik du jo veiksmų pavyzdžius, kurie tai parodytų.

3
2
1
0
8
9

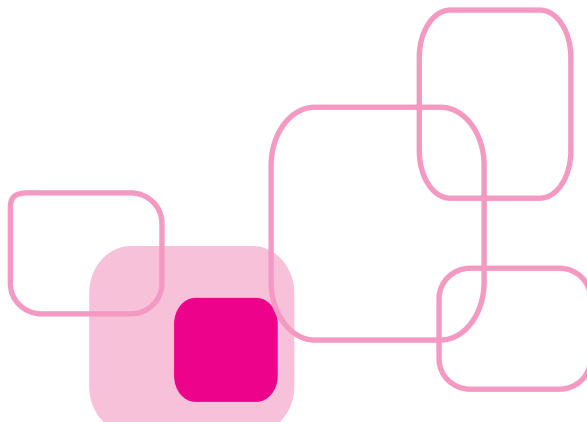
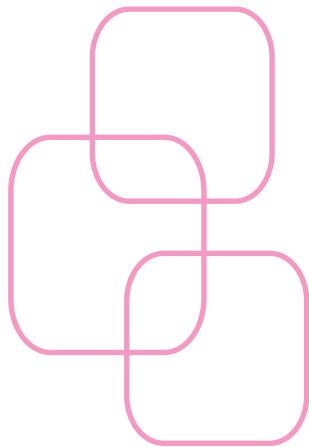
13. Kurie žodžiai geriausiai apibūdina šį pasakojimą?

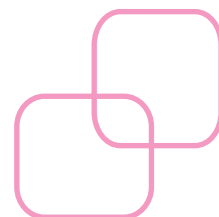
- (A) rimtas ir liūdnas
- (B) baisus ir jaudinantis
- (C) juokingas ir protingas
- (D) sukrečiantis ir paslaptingas

14. Pagalvok, ką Leonas ir pelės darė pasakojime. Paaiškink, kas suteikia pasakojimui neįtikėtinumą?

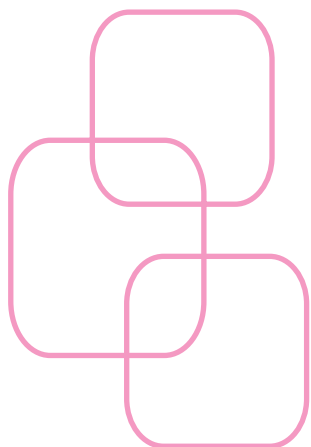
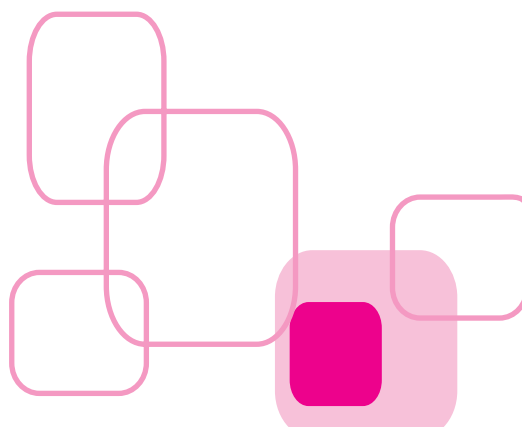

1
0
8
9

Vertinimo instrukcijos

Šioje leidinio dalyje pateikiame sutrumpintas užduočių vertinimo instrukcijas su informacija apie tai, kokius skaitymo gebėjimus buvo siekiama tikrinti kiekvienu klausimu.

Kiekvienam užduočių rinkiniui pateikiama atskira lentelė, kurioje rasite tokias skiltis.

- 1) „Nr.“ – klausimo numeris tame užduočių rinkinyje.
- 2) „SG“ – tuo užduoties klausimu matuojami skaitymo gebėjimai:

- I. Sutelkti dėmesį ir surasti aiškiai pateiktą informaciją.
- II. Daryti tiesiogines išvadas.
- III. Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją.
- IV. Iširti ir įvertinti turinį, kalbą bei teksto elementus.

Lentelėje rasite tik jų numerius, kurių atitikmenis čia išvardijome. Detalus gebėjimų aprašymas pateiktas šio leidinio dalyje „Skaitymo gebėjimai“.

- 3) „Teisingas atsakymas / Vertinimo instrukcija“

Dalis testų klausimų buvo pasirenkamo atsakymo – mokiniai tiesiog turėjo pasirinkti tą atsakymą, kuris, jų manymu, yra teisingas. Tuo atveju vertinimo instrukcijose šiame stulpelyje yra įrašyta teisingą atsakymą atitinkanti raidė. Visi pasirenkamo atsakymo klausimai buvo vertinami 1 tašku.

Kitos užduotys – tai nurodymas mokiniams parašyti atsakymą, pagrįsti jį tekste pateikta informacija ir t. t. Šiuo atveju vertinimo instrukcijose pateikiamos nuorodos, kaip turėtų būti vertinami mokinių atsakymai.

Paprastai pateikiama apibendrinta taisyklė, kokį teksto suvokimą turėtų pademonstruoti mokinys, kad gautų atitinkamą taškų skaičių. Daugeliu atvejų klausimai yra vieno taško vertės, tačiau kai kurie sudėtingesni vertinami dviem ar net trimis taškais. Tokiais atvejais vertinimo instrukcijose bus pateikta informacija apie tai, už ką skiriami 3, už ką – 2, o už kokį atsakymą – tik 1 taškas. Nors 0 taškų skiriama, kai atsakymas neatitinka reikalavimų, keliamų gauti bent 1 tašką, todėl paprastai vertinimo 0 taškų aprašymas nepateikiamas. Tačiau kartais, norint pabrėžti ribą, koks atsakymas dar nėra įskaitomas kaip visai ar iš dalies teisingas, vertinimo instrukcijose aprašomi ir atsakymai, už kuriuos skiriama 0 taškų.

Prie kiekvienos vertinimo taisyklės paprastai pateikiami ją iliustruojančių atsakymų pavyzdžiai. Atkreiptinas dėmesys, kad jie **nėra** idealaus atsakymo į klausimą variantai, o galimi (dažnai autentiški) mokinių atsakymai, kurie būtų priskiriami šiai taškų kategorijai. Todėl jie dažnai suformuluoti ne kaip pilni sakiniai, kartais net gramatiškai ne visai taisyklingi. Svarbu atsiminti ir tai, kad vertinant atsakymų teisingumą, nekreipiama dėmesio į taisyklingą gramatiką, gerą išraišką, tikslų minties suformulavimą. Klausimais tikrinami tik teksto suvokimo gebėjimai. Taigi, jei atsakymas atskleidžia vertinimo instrukcijose aprašytą suvokimą, jis yra įskaitomas, neatsižvelgiant į rašymo metu padarytas klaidas.

Maisto paieška

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	IV	A
2.	I	D
3.	II	B
4.	I	C
5.	III	<p><u>1 taškas:</u> Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad skruzdėlės blaškosi todėl, kad jos neberanda savo tako (ir turi padaryti naują) arba kad jos ieško maisto. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jos turi padaryti naują taką. • nes nebesijaučia kvapo. • nes jos ieško maisto. <p><u>0 taškų:</u> Atsakymai, kuriuose nenurodoma teisinga skruzdėlių blaškymosi priežastis arba atsakymas yra nepakankamai aiškus. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jos yra sutrikusios. • jos yra išsigandusios. • jos eina senu taku, kol suras naują.
6.	I	B
7.	IV	<p><u>2 taškai:</u> Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad paveiksėlis padeda suprasti, kaip reikia padaryti bandymui skirtą dėžutę, ką ir kurioje vietoje padėti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jis padeda suprasti, kur reikia suformuoti perėjimus. • jis parodo, kur reikia viską sudėti. • kurioje vietoje padėti lapus. <p>Arba atsakymai, kuriuose nurodoma, kad paveikslėlis padeda geriau įsivaizduoti, kaip dėžutė turi atrodyti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parodo, kaip ji turi atrodyti. <p><u>1 taškas:</u> Atsakymai, kuriuose aprašomos paveikslėlio ypatybės, tačiau nenurodoma, kaip paveiksėlis padeda suprasti, ką reikia daryti bandymo metu. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jame yra rodyklės ir užrašai. • jame yra rodyklės, jame pavaizduota, kokių dalykų reikės. • nes ten viskas aiškiai surašyta. <p><u>0 taškų:</u> Atsakymai, kuriuose nėra paminėta, kuo paveikslėlis yra naudingas, taip pat neteisingi arba klausimą pakartojantys atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jis parodo bandymo etapus. • jis padeda suprasti, kaip vėdarėliai ieško maisto. • nurodo, ką reikia daryti.
8.		B

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
9.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose, remiantis tekste pateikta informacija, yra suformuluota išvada, kad vėdarėliai pasuks į kairę – ten, kur yra padėti lapai. Atsakymai, kad vėdarėliai „pasuks ten, kur yra maisto“, yra laikomas teisingu, nors jame nėra minimas kairysis kampas. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie pajaus maistą ir suras jį.</i> • <i>jie eis kitu keliu.</i> • <i>jie eis į kairįjį kampą.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nėra aiškiai nurodyta, į kurią pusę vėdarėliai eis. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie sutriks.</i> • <i>kai kurie eis į kairę, kai kurie – į dešinę.</i>
10.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad skruzdėlės ir vėdarėliai jaučia maistą savo antenomis arba čiuptuvėliais. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie naudoja čiuptuvėlius.</i> • <i>jie jaučia maistą.</i> • <i>jie atpažįsta kvapą.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nurodomas neteisingas panašumas tarp skruzdėlių ir vėdarėlių arba nurodomi skirtumai, o ne panašumai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie abu eina taku.</i> • <i>visos skruzdėlės seka paskui pirmą skruzdėlę, o vėdarėliai eina savarankiškai.</i>
11.	II	<p>1 taškas: Teisingai nurodyta įvykių seka – tokia, kokia pateikta žemiau: 5 padėk butelį į batų dėžę 1 batų dėžės viršuje padaryk skylę 4 įmesk sliekus 3 užberk svogūno ir bulvių 2 pripilk į butelį žemių ir smėlio</p>
12.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad susimaišę žemių ir smėlio sluoksniai padeda pamatyti, kaip sliekai lenda į paviršių paėsti, o paskui vėl rausiasi žemyn. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>tai padeda pamatyti, kai sliekai rausiasi.</i> • <i>kad galėtum matyti, kaip sliekai lenda į paviršių ir rausiasi gilyn.</i> • <i>nes sliekai sumaišys žemės ir smėlio sluoksnius.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nepaaiškinama, kodėl reikia sudėti žemės ir smėlio sluoksnius, arba nurodoma, kodėl sliekai rausiasi į viršų ir vėl žemyn. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie ėda smėlį ir žemes.</i> • <i>jiems nepatinka šviesa.</i> • <i>kad po keturių dienų pamatytum skirtumą.</i> • <i>kad pamatytum, kas tiems sluoksniams pasidarė.</i> • <i>kad parodytų, kaip sliekai ieško maisto.</i>

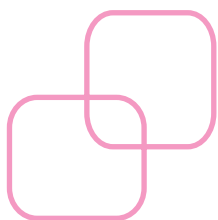
Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
13.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose paaiškinama, kad reikia ant žemės paviršiaus paberti maisto, norint, kad sliekai lištų į paviršių paėsti (o vėliau vėl raustųsi žemyn, norėdami išvengti šviesos). Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kad priverstų sliekus išlįsti į paviršių.</i> • <i>kad būtų dėl ko lišti į paviršių.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nepaaiškinama, kodėl reikia ant žemės paviršiaus paberti maisto, arba aiškinimas yra neteisingas. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kad priverstų sliekus pasijusti kaip komposto dėžėje.</i> • <i>kad sliekai juos užuostų.</i> • <i>kad sliekai turėtų ko valgyti.</i>
14.	IV	D
15.	III	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose, remiantis tekste pateikta informacija, yra išreiškiama ir pagrindžiama asmeninė nuomonė, kuris iš trijų bandymų buvo įdomiausias. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>bandymas su skruzdėlėmis, nes man patiktų žiūrėti, kaip skruzdėlės daro taką iki obuolio.</i> • <i>Sliėkynas, nes man patiktų jį įrengti ir žiūrėti, ar žemės ir smėlio sluoksniai susimaišys.</i> • <i>bandymas su vėdarėliais, nes man patiktų statyti labirintą.</i> • <i>bandymas su skruzdėlėmis, nes jam nereikia daug ruošti.</i>
15.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose asmeninė nuomonė yra išreiškiama, tačiau ji pagrindžiama bendro pobūdžio teiginiais, tinkančiais bet kuriam bandymui apibūdinti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>bandymas su vėdarėliais, nes man patiktų jų ieškoti.</i> • <i>sliėkynas, nes man patiktų žiūrėti, kai jie ieško maisto.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose asmeninė nuomonė išreiškiama, bet nepagrindžiama arba pagrindimas atkartoja klausimą (teiginiai, kad bandymas buvo „įdomus“).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>man patiktų ieškoti mažų vabalėlių.</i> • <i>bandymas su skruzdėlėmis, nes jis įdomus.</i>

Antarktida

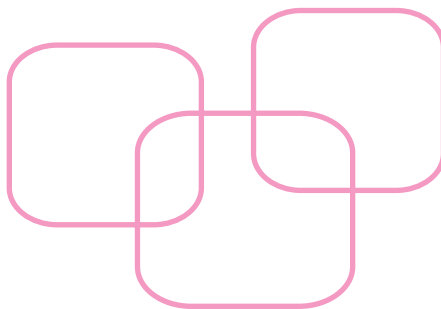
Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	I	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose tiksliai ir detalai apibūdinta Antarktidos padėtis gaublyje – gaublio apačioje, pačiuose planetos pietuose.</p> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nėra tiksliai apibūdinta Antarktidos padėtis gaublyje – neminima, kad Antarktida yra gaublio apačioje arba teigiama, kad ji yra planetos pietuose.</p>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
2.	I	B
3.	I	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose tiksliai nurodyta šalčiausia Antraktidos vieta – Pietų ašigalis („pats vidurys“ taip pat yra laikomas teisingu atsakymu).</p> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose šalčiausia Antraktidos vieta – Pietų ašigalis – nėra tiksliai nurodyta.</p>
4.	III	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose nurodomos abi tekste paminėtos žiemos laikotarpio ypatybės: a) didžiulis šaltis ir b) nuolatinė tamsa. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>tuo metu nėra Saulės. Tai šalčiausias metų laikas.</i> • <i>tuo metu Antarktidą šešis mėnesius gaubia nuolatinė tamsa. Puodukas verdančio vandens, šliūkštelėtas į orą, sušaltų dar prieš atsitrenkdamas į ledą.</i> <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma viena kuri nors tekste paminėta žiemos laikotarpio ypatybė: a) didžiulis šaltis ARBA b) nuolatinė tamsa. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>tuo metu labai šalta.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nėra nurodyta nė viena tekste paminėta žiemos laikotarpio ypatybė: a) ypatingas šaltis ir b) nuolatinė tamsa. Atsakymai, kuriuose pateikti tekstu neparemti teiginiai, kodėl tuo metu žmonės nesilanko Antarktidoje. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>todėl, kad ten labai sausa ir vėjuota.</i> • <i>jie turbūt mieliau važiuoja kitur.</i> • <i>nes ten žiema.</i>
5.	II	D
6.	I	B
7.	II	<p>3 taškai: Atsakymai, kuriuose nurodomi trys būdai, kaip pingvinai Antarktidoje gali išlaikyti šilumą. Teisingų atsakymų pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie turi daug plunksnų, kurios užkloja viena kitą.</i> • <i>jie turi apatinius pūkus.</i> • <i>jie turi plunksnas.</i> • <i>jie turi storą riebalų sluoksnį.</i> • <i>jie buriasi į grupes.</i> <p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose nurodomi du būdai, kaip pingvinai Antarktidoje gali išlaikyti šilumą.</p> <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodomas vienas būdas, kaip pingvinai Antarktidoje gali išlaikyti šilumą.</p> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nėra nurodytas nė vienas būdas, kaip pingvinai Antarktidoje gali išlaikyti šilumą, arba netikslūs, neteisingi atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie sušyla, nes daug plaukioja.</i> • <i>žiemą jie išskrenda į šiltus kraštus.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
8.	I	<p><u>2 taškai:</u> Atsakymai, kuriuose remiantis laiške pateikta informacija, yra suformuluoti du teiginiai apie maistą Antarktidoje. Teisingų atsakymų pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ten nėra prekybos centrų.</i> • <i>ten nėra nieko šviežio – ten daug džiovinto, konservuoto ar šaldyto maisto.</i> • <i>maisto nebūtina dėti į šaldytuvą/ maistą galima palikti lauke.</i> • <i>jie gamina ant dujinių viryklių.</i> • <i>reikia ilgiau gaminti.</i> • <i>jie valgo makaronus su pomidorų padažu ir daržovėmis.</i> • <i>džiovintų braškių skonis kaip kartono.</i> • <i>ten nėra obuolių ir apelsinų.</i> • <i>Sarai nepatinka Antarktidos maistas.</i> <p><u>1 taškas:</u> Atsakymai, kuriuose remiantis laiške pateikta informacija, yra suformuluotas vienas teiginys apie maistą Antarktidoje.</p> <p><u>0 taškų:</u> Atsakymai, kuriuose suformuluoti teiginiai apie maistą Antarktidoje nėra paremti laiške pateikta informacija arba neteisingi atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Antarktidoje yra maisto;</i> • <i>ten nėra jokio maisto.</i>
9.	III	<p><u>2 taškai:</u> Atsakymai, kuriuose išreiškiama asmeninė nuomonė apie kelionę į Antarktidą. Nuomonė yra pagrįsta dviejuose straipsniuose – <i>Supažindiname su Antarktida</i> ir <i>Laiškas iš Antarktidos</i> – pateikta informacija. Asmeninę nuomonę pagrindžiančių teiginių, paremtų šiuose straipsniuose pateikta informacija, pavyzdžiai pateikti žemiau esančioje lentelėje. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ne, nes tai šalčiausia vieta Žemėje ir ten nėra šviežio maisto.</i> • <i>taip. Ten galima pamatyti daug pingvinų ir daugelis tyrinėtojų ten yra buvę.</i> <p><u>1 taškas:</u> Atsakymai, kuriuose išreiškiama asmeninė nuomonė apie kelionę į Antarktidą. Nuomonė yra pagrįsta viename straipsnyje – <i>Supažindiname su Antarktida</i> arba <i>Laiškas iš Antarktidos</i>,– pateikta informacija. Asmeninę nuomonę pagrindžiančių teiginių, paremtų šiuose straipsniuose pateikta informacija, pavyzdžiai pateikti toliau esančioje lentelėje. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>taip, nes ten yra pingvinų.</i> • <i>taip, nes daugelis tyrinėtojų ten yra buvę.</i> • <i>ne, nes ten labai šalta.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas												
9.	III	<p>0 taškų:</p> <p>Atsakymai, kuriuose išreiškiama arba neišreiškiama asmeninė nuomonė apie kelionę į Antarktidą. Nuomonė nėra pagrįsta straipsniuose – <i>Supažindiname su Antarktida</i> ar <i>Laiškas iš Antarktidos</i> – pateikta informacija. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>taip, aš norėčiau.</i> • <i>kaip kažkas gali norėti važiuoti į Antarktidą?</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose asmeninė nuomonė yra pagrįsta neteisinga informacija arba informacija, kuri nebuvo pateikta tekste. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>taip, ten yra šviežio maisto.</i> • <i>ne, aš geriau važiuočiau į paplūdimį.</i> <p>-----</p> <p>Asmeninę nuomonę pagrindžiantys teiginiai, paremti šiuose straipsniuose pateikta informacija.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Supažindiname su Antarktida</th> <th>Laiškas iš Antarktidos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Labai šalta</i></td> <td><i>maistas (šviežumas, džiovintas, virimas, pirkimas)</i></td> </tr> <tr> <td><i>Nuolatinė tamsa</i></td> <td><i>šaltis</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ten gyvena pingvinai</i></td> <td><i>ten yra buvę žymių tyrinėtojų</i></td> </tr> <tr> <td><i>Ten gyvena tik keletas žmonių</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Ten apsisotoja mokslininkai</i></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Supažindiname su Antarktida	Laiškas iš Antarktidos	<i>Labai šalta</i>	<i>maistas (šviežumas, džiovintas, virimas, pirkimas)</i>	<i>Nuolatinė tamsa</i>	<i>šaltis</i>	<i>Ten gyvena pingvinai</i>	<i>ten yra buvę žymių tyrinėtojų</i>	<i>Ten gyvena tik keletas žmonių</i>		<i>Ten apsisotoja mokslininkai</i>	
Supažindiname su Antarktida	Laiškas iš Antarktidos													
<i>Labai šalta</i>	<i>maistas (šviežumas, džiovintas, virimas, pirkimas)</i>													
<i>Nuolatinė tamsa</i>	<i>šaltis</i>													
<i>Ten gyvena pingvinai</i>	<i>ten yra buvę žymių tyrinėtojų</i>													
<i>Ten gyvena tik keletas žmonių</i>														
<i>Ten apsisotoja mokslininkai</i>														
10.	IV	A												
11.	IV	<p>1 taškas:</p> <p>Atsakymuose išreiškiama asmeninė nuomonė, kuri informacijos rūšis yra įdomesnė. Nuomonė yra pagrįsta bent vieno iš pateiktų tekstų turinio, kalbos, pateikimo ar stiliaus ypatybe. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>„Supažindiname su Antarktida“, nes ten išdėstyta daugiau faktų.</i> • <i>laiškas įdomesnis, nes atrodo, kad ji kalbasi su manimi.</i> • <i>Saros laiškas, nes iš jo supranti, kaip jaučiasi ten esantys žmonės. Iš straipsnio „Supažindiname su Antarktida“ nesužinosi apie žmonių jausmus arba koks ten maistas.</i> <p>0 taškų:</p> <p>Atsakymuose asmeninė nuomonė yra išreikšta arba ne, tačiau ji nėra pagrįsta bent vieno iš pateiktų tekstų turinio, kalbos, pateikimo ar stiliaus ypatybe arba pagrindimas yra neteisingas. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pirmas straipsnis įdomesnis, nes ilgesnis.</i> • <i>man atrodo, kad laiškas yra kur kas įdomesnis nei tas kitas tekstas.</i> 												

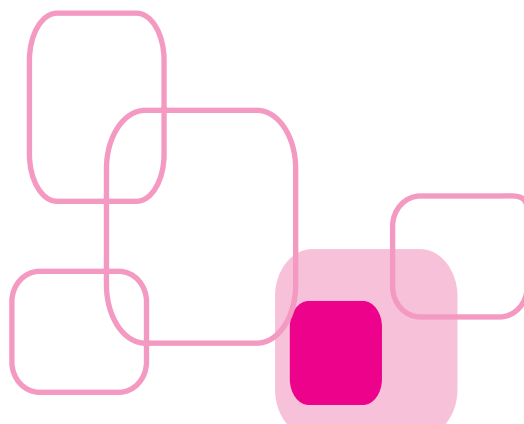

Mormonų naktis

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	I	D
2.	I	C
3.	I	C
4.	III	B
5.	I	B
6.	III	A
7.	III	<p><u>2 taškai:</u> Atsakyme pateiktas teisingas išsamus paaiškinimas, kuriame nurodyta, kad žibintuvėlis padeda surasti tamsiose vietose pasislėpusius mormonus/ padeda naktį ieškoti mormonų. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>padeda Halai tamsoje rasti mormonus.</i> • <i>ji naudoja žibintuvėlį tam, kad rastų pasislėpusius mormonus.</i> <p><u>1 taškas:</u> Atsakyme pateiktas bendro pobūdžio paaiškinimas, kaip Hala naudoja žibintuvėlį, tačiau nėra nurodyta, kad žibintuvėlis padeda surasti tamsiose vietose pasislėpusius mormonus/ padeda naktį ieškoti mormonų. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>naudoja jį, nes tamsu.</i> • <i>kad surastų mormonus.</i> • <i>kad apžiūrėtų tamsias vietas.</i> <p><u>0 taškų:</u> Atsakyme nėra pateiktas tinkamas paaiškinimas, kaip Hala naudoja žibintuvėlį. Taip pat bendro pobūdžio, netikslūs ar neteisingi atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji naudoja žibintuvėlį žygių metu.</i> • <i>ji laiko žibintuvėlį rankoje.</i> • <i>ji naudoja žibintuvėlį mormonams gelbėti.</i>
8.	III	<p><u>2 taškai:</u> Atsakyme pateiktas teisingas išsamus paaiškinimas, kuriame nurodyta, kad Hala naudoja kartonines dėžes tam, kad saugiai laikytų mormonus arba kad galėtų juos transportuoti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji padeda mormonus į dėžes, kad jie būtų saugūs.</i> • <i>ji sudeda mormonus į dėžes, kad nuneštų į pajūrį.</i> • <i>kad galėtų parsinešti mormonus namo.</i> <p><u>1 taškas:</u> Atsakyme pateiktas bendro pobūdžio paaiškinimas, kaip Hala naudoja kartonines dėžes, tačiau nėra nurodyta, kad dėžės reikalingos tam, kad saugiai laikytų mormonus arba kad galėtų juos transportuoti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>į dėžes ji sudeda mormonus.</i> • <i>ten ji laiko mormonus.</i> • <i>kad sugautų mormonus.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
8.	III	<p>0 taškų: Atsakyme nėra pateiktas tinkamas paaiškinimas, kaip Hala naudoja kartonines dėžes. Taip pat bendro pobūdžio, netikslūs ar neteisingi atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>dėžėse ji slepia mormonus nuo draugų.</i> • <i>ji naudoja dėžes daiktams nešti.</i> • <i>ji naudoja dėžes mormonams gelbėti.</i>
9.	I	D
10.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad nakties metu mormonus klaidina šviesos, o dieną jie gali aiškiau matyti vandenį, į kurį turi nusileisti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jei mormonus paleistų naktį, kaimo šviesos gali vėl juos suklaidinti.</i> • <i>dieną mormonai geriau mato, kaip nusikristi iki vandens.</i> • <i>kad jie vėl nesusimaišytų.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose aiškinama apie specifinius vaikų poreikius. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vaikai naktį paplūdimyje negalėtų matyti, ką daro mormonai.</i> • <i>vaikams yra nesaugu naktį eiti prie vandens.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nėra tiksliai nurodyta, kad dieną mormonai gali aiškiau matyti vandenį, į kurį turi nusileisti. Arba labai bendri, netikslūs ar neteisingi atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nes vaikai negali naktį matyti.</i> • <i>kad mormonai galėtų matyti.</i> • <i>jiems reikia matyti, kur jie skrenda.</i>
11.	III	D
12.	III	<p>2 taškai: Atsakyme nurodyti du skirtingi jausmai ir abu šie jausmai yra pagrindžiami atitinkamomis skirtingomis teksto vietomis (du jausmai+du pagrindimai). Abu nurodyti jausmai gali būti pozityvūs arba abu negatyvūs, arba prieštaraujantys vienas kitam. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji liūdi, kad reikia atsisveikinti su mormonais. Bet ji laiminga, kad jie nusikrido iki vandens.</i> • <i>ji laiminga, kad mormonai buvo išgelbėti. Ir ji rami, kad šunys ar katės jų nepagaus.</i> • <i>ji laiminga, kad galėjo išgelbėti mormonų gyvybę, bet ji liūdi, nes galbūt ji būtų norėjusi su jais pažaisti.</i> <p>1 taškas: Atsakyme nurodyti du skirtingi jausmai, tačiau tik vienas jausmas tinkamai pagrįstas tekste pateikta informacija. Abu nurodyti jausmai gali būti pozityvūs arba abu negatyvūs, arba prieštaraujantys vienas kitam. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji liūdi, bet taip pat yra laiminga, kad mormonai buvo išgelbėti.</i> • <i>Hala yra laiminga, kad galėjo padėti mormonams nusikristi iki vandens, bet ji taip pat yra liūdna.</i> <p>Arba atsakyme nurodytas tik vienas jausmas ir tas jausmas yra tinkamai pagrįstas tekste pateikta informacija. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji yra laiminga, kad galėjo padėti mormonams nusikristi į jūrą.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
12.	III	<p>0 taškų: Atsakyme du skirtingi jausmai yra nurodyti arba ne, tačiau nė vienas jausmas nėra tinkamai pagrįstas tekste pateikta informacija. Arba pagrindimas yra neteisingas, arba labai bendro pobūdžio. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ji jaučiasi laiminga ir liūdna.</i> • <i>Hala atsisveikina su mormonais.</i> • <i>Ji laiminga, kad galėjo žaisti su mormonais.</i>
13.	IV	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose išreiškiama asmeninė nuomonė, ir ji susijusi su informacija, pateikta tekste. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Taip, būtų smagu nešti mormonus į pajūrį.</i> • <i>Ne, nes man nepatiktų rinkti paukščius.</i> • <i>Aš norėčiau jai padėti. Aš manau, kad yra labai svarbu gelbėti paukščių jauniklius.</i> • <i>Ne, man nepatiktų. Atrodo, kad paukščių gelbėjimas yra labai sunkus darbas.</i> • <i>Taip, man patiktų. Aš jau ir anksčiau esu gelbėjęs gyvūnus.</i> • <i>Taip, aš norėčiau jai padėti, nes tai labai geras dalykas.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose asmeninė nuomonė yra išreikšta arba ne. Asmeninė nuomonė nėra pagrįsta tekste pateikta informacija. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ne, aš nenorėčiau gelbėti mormonų.</i> • <i>Taip, man patiktų eiti su ja.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose išreiškiama asmeninė nuomonė, tačiau ji yra paremta neteisinga arba su tekstu nesusijusia informacija. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Taip, man patiktų juos gaudyti ir valgyti.</i> • <i>Ne, Hala gali tai padaryti pati.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose asmeninė nuomonė yra išreikšta, tačiau ji yra paremta bendro pobūdžio teiginiais arba pakartoja klausimo dalį. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Taip, nes reikia juos gelbėti.</i> • <i>Ne, tai būtų nuobodu.</i>

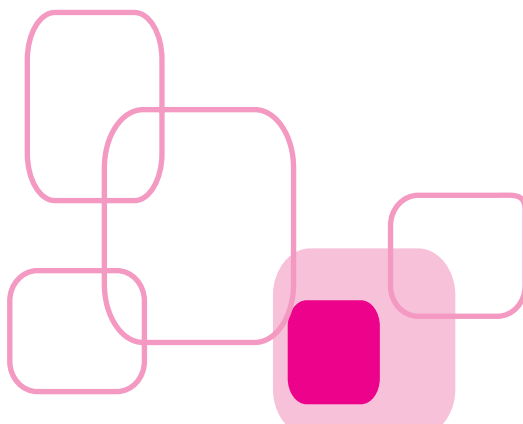
Kelionė upe

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	IV	D
2.	IV	B
3.	I	C
4.	II	<p>1 taškas: Teisingai nurodytos vietos – taip, kaip pateikta žemiau: 4 Grundorfo pilis 2 Banheimas 1 Paupio slėnio parkas 3 „Upės“ viešbutis</p>
5.	II	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose tiksliai nurodyta teisinga suma: visa diena; vaikams iki 16 metų – 9 Lt.</p>
6.	I	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose iš žemiau pateikto vaikiškos įrangos sąrašo nurodyti du daiktai. Vaikams skirtos įrangos sąrašas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaikiški dviračiai; • priekabos; • sėdynės vaikams; • dviračiai, tvirtinami prie suaugusiųjų dviračių; • maži dviračiai su stabilizatoriais arba be jų; • stabilizatoriai. <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose iš vaikiškos įrangos sąrašo nurodytas vienas daiktas.</p>
7.	II	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma su dviračių eksploatacija susijusi informacija – faktai, kad dviračiai yra dažnai apžiūrimi ir keičiami kas metai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jie yra kasmet keičiami. Tai reiškia, kad jie geros būklės. • iš informacijos, kad jie dažnai apžiūrimi. <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nepateikta su dviračių eksploatacija susijusi informacija arba ji yra bendro pobūdžio, netiksli. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jais smagu važiuoti. • jie turi patogias sėdynes.
8.	III	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose nurodyti dviračiai patenkina visų šeimos narių poreikius. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jiems reikės dviejų suaugusiųjų dviračių, vieno vaikiško dviračio ir vaikiškos sėdynės. • Vieno kalnų dviračio su priekaba ir vieno dviviečio dviračio.

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
8.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodytas bent vienas šeimai reikalingas dviratis, tačiau išvardytų dviračių nepakanka visiems šeimos narių poreikiams patenkinti arba kai kuriems šeimos nariams jie yra netinkami. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kalnų dviračio ir priekabos.</i> • <i>Dviejų dviračių suaugusiems ir dviejų vaikams.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nurodyti šeimai reikalingi dviračiai, arba bendro pobūdžio, netikslūs, neteisingi atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jiems reikės keturių dviračių.</i> • <i>VĖJELIO dviračių.</i>
9.	III	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose nurodoma kuri nors lankstinuke aprašyta Upės kelio vieta ir pateikiamas paaiškinimas, kuo ši vieta galėtų patikti šeimai (aiškinimas grindžiamas tekste pateikta informacija apie tos vietos ypatybes arba su vieta susijusias veiklas). Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>viena vieta, kurią jie galėtų aplankyti, – „Saulėlydžio“ kavinė, nes manau, kad nuvažiuotų 2 kilometrus, jie jau bus išalkę.</i> • <i>viena vieta, kurią jie galėtų aplankyti – laukinės gamtos zona, nes ir vaikams, ir suaugusiems turėtų patikti žiūrėti į paukščius.</i> • <i>„Upės“ viešbutį, nes galėtų jame pernaktoti ir pailsėti.</i> <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma kuri nors lankstinuke aprašyta Upės kelio vieta, tačiau nepateikiamas paaiškinimas, kuo ši vieta galėtų patikti šeimai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie galėtų apsilankyti Pelkių gamtiniame draustinyje.</i> • <i>jiems gali patikti Banheime.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose nurodoma kuri nors lankstinuke aprašyta Upės kelio vieta ir pateikiamas paaiškinimas, tačiau jis yra netikslus, bendro pobūdžio arba nesusijęs su tekstu. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>viena vieta, kurią jie galėtų aplankyti, – „Saulėlydžio“ kavinė, nes ten gražu.</i> • <i>jie galėtų apsilankyti laukinės gamtos zonoje, nes ten vaikai gali pabėgioti.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nėra nurodyta nė viena lankstinuke aprašyta Upės kelio vieta, taip pat atsakymai, kuriuose pateikiami vien tik labai bendro pobūdžio arba netikslūs paaiškinimai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie turėtų sustoti pakrantėje ir pažiūrėti į vandenį.</i> • <i>jie turi aplankyti visas vietas, nes tada jie viską apžiūrėtų.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose nurodomos kitos lankstinuke aprašytos vietos, kurios yra ne Upės kelyje. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jie gali apsilankyti VĖJELIO dviračių nuomos punkte.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
10.	III	<p>3 taškai: Teisingai nurodytos visos trys vietos – taip, kaip pateikta toliau (komentaras – vieta): <u>Alma:</u> „<i>Tai žavus nedidelis uostamiestis kitoje upės pusėje</i>“ – įlaipinimo į Banheimo keltą vieta (visi kiti atsakymai, kuriuose minimas Banheimas, taip pat yra teisingi). <u>Jonas:</u> „<i>Aš matau čia šimtus paukščių</i>“ – atkarpa tarp Banheimo uosto prieplaukos ir „Upės“ viešbučio arba Pelkių gamtinis draustinis. <u>Kazys:</u> „<i>Mūsų dviračio džerškėjimas ką tik nubaidė danielių!</i>“ – Griundorfo pilis.</p> <p>2 taškai: Teisingai nurodytos dvi vietos.</p> <p>1 taškas: Teisingai nurodyta viena vieta.</p> <p>0 taškų: Teisingai nenurodyta nė viena vieta.</p>
11.	IV	<p>3 taškai: Teisingai nurodyti visi trys atsakymai į klausimus – taip, kaip pateikta žemiau (klausimas – sakinys): <i>Kuris sakinys kviečia išbandyti Upės kelią?</i> – „Atvykite ir išbandykite 7 kilometrų lygias, lengvas, transporto netrikdomas dviračių trasas nuostabiomis kaimo vietovėmis palei Šiaurės upę...“ <i>Kur galima rasti informaciją apie dviračių nuomos kainas?</i> – „Kiek kainuoja išsinuomoti dviračiai?“ ir kainų lentelė. <i>Kur galima sužinoti apie suaugusiems nuomojamus dviračius?</i> – Pastraipa, prasidedanti „Kokio dviračio jūs panorėtumėte...“</p> <p>2 taškai: Teisingai nurodyti du atsakymai.</p> <p>1 taškas: Teisingai nurodytas vienas atsakymas.</p>

Mažas molio gabalėlis

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	I	<p>1 taškas: Teisingai nurodyta įvykių seka – tokia, kokia pateikta žemiau: 4 Lietus molio gabalėlį padarė drėgną ir minkštą. 2 Berniukas bandė iš molio gabalėlio padaryti dubenėlį. 5 Mergaitė iš molio gabalėlio padarė puoduką. 3 Molio gabalėlis išdžiūvo. 1 Molio gabalėlis buvo dėžėje.</p>
2.	II	<p>1 taškas: Teisingai nurodyta viena iš žemiau pateiktų priežasčių: gabalėlio padėtis dėžėje – faktas, kad jis buvo dėžės kamputyje, todėl jį pasiekti buvo nelengva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>todėl, kad jis buvo dugne.</i> • <i>nes jis buvo išpraustas į kampą.</i> <p>faktas, kad kiti molio gabalai buvo naudojami pirmiausia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nes žmonės pirmiausia naudojo kitus molio gabalus.</i> • <i>vaikai rinkosi kitus gabalus.</i> <p>0 taškų: Nepakankamai aiškūs arba netikslūs atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nes jis niekam nepatiko.</i> • <i>nes tai buvo seniausias molio gabalas.</i>
3.	II	<p>1 taškas: Teisingai nurodytas vienas iš žemiau pateiktų norų, susijusių su pasakojimo pradžioje aprašytais molio gabalėlio jausmais: su artimos ateities įvykiais susijęs noras būti naudojamu taip, kaip ir kiti molio gabalai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>norėjo, kad su juo žaistų ir jį minkytų.</i> • <i>norėjo, kad jį pasirinktų.</i> <p>su tolimesnės ateities įvykiais susijęs noras būti naudojamu tikslingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kad iš jo pagamintų kažką naudingo.</i> • <i>norėjo, kad žmonės pagamintų iš jo kokį nors naudingą daiktą.</i> <p>0 taškų: Nepakankamai aiškūs arba netikslūs atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>būti puodeliu,</i> • <i>norėjo patikti,</i> • <i>norėjo lietaus.</i>
4.	II	A
5.	II	C

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
6.	III	<p>1 taškas: Teisingai apibendrinti pasakojimo elementai ir nustatytas pavojaus pobūdis. Atsakyme paminėtas pavojus išdžiūti arba sukietėti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>molio gabalėliui buvo pavojinga išdžiūti.</i> • <i>buvo pavojinga netekti drėgmės.</i> • <i>jis nenorėjo tapti kietas kaip uola.</i> <p>0 taškų: Neteisingai nustatytas pavojaus pobūdis – nepamínėtas nei pavojus išdžiūti, nei pavojus sukietėti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jis buvo dideliame pavojuje.</i> • <i>jis bijojo iškristi pro langą.</i> • <i>jis ilgėjosi dėžėje buvusios drėgmės (atsakymas „ilgėjosi drėgmės“ neatspindi pavojaus sukietėti).</i> <p>Atsakymai, kuriuose aprašomi pavojingi įvykiai, tačiau nėra įvardytas pavojus išdžiūti ar sukietėti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>berniukas paliko molio gabalėlį ant palangės.</i> • <i>jis nebuvo padėtas atgal į dėžę.</i> • <i>molis buvo paliktas saulėje.</i>
7.	II	A
8.	I	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad nuostabus molio gabalėliui atsitikęs dalykas yra lietus ir paaiškinama, kad lietus sudrėkina sukietėjusį molį. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nuostabus dalykas buvo lietus, nes jis sudrėkina molį.</i> • <i>lijo, todėl molis suminkštėjo.</i> <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad nuostabus molio gabalėliui atsitikęs dalykas yra lietus arba kieto molio virtimas minkštu, tačiau nepaaiškinamas ryšys tarp lietaus ir pasikeitusio molio fizinio būvio. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nuostabus dalykas buvo tai, kad pradėjo lyti lietus ir jo noras išsipildė.</i> • <i>jis vėl tapo minkštas.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nuostabiu molio gabalėliui atsitikusiu dalyku nėra nurodytas nei lietus, nei molio fizinės būklės pasikeitimas. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>galiausiai jo noras išsipildė.</i> • <i>jis tapo puodeliu.</i>
9.	II	C
10.	III	<p>3 taškai: Atsakymai, kuriuose aprašomi molio gabalėlio jausmai ir pasakojimo pradžioje, ir pabaigoje bei remiantis pasakojime pateikta informacija paaiškinama, kodėl jausmai pasikeitė. Aiškinant jausmų kaitą paminėtas vienas nors molio gabalėlio pasididžiavimo saviimi jausmo aspektas: saviraiška, naudingumas arba grožis/ estetika. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pradžioje molio gabalėlis buvo liūdnas. Pabaigoje jis didžiavosi saviimi, nes jis tapo puodeliu.</i> • <i>Pradžioje jis buvo vienišas ir neturėjo jokio darbo. Bet pabaigoje jis buvo laimingas, nes galėjo dirbti (darbą šiuo atveju galime laikyti saviraiškos išraiška).</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
10.	III	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose aprašomi molio gabalėlio jausmai ir pasakojimo pradžioje, ir pabaigoje bei remiantis pasakojime pateikta informacija paaiškinama, kodėl jausmai pasikeitė. Aiškinant jausmų kaitą nepamirštas nė vienas molio gabalėlio pasididžiavimo savimi jausmo aspektas: saviraiška, naudingumas arba grožis/ estetika. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pradžioje jis buvo liūdnas, bet pabaigoje jis buvo laimingas dėl to, ką padarė mergaitė.</i> • <i>Liūdnas pradžioje ir laimingas pabaigoje, nes mergaitė jį nusivežė į namus.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose aprašomi molio gabalėlio jausmai pasakojimo pradžioje arba pabaigoje ir remiantis pasakojime pateikta informacija paaiškinama, kodėl jausmai pasikeitė. Aiškinant jausmų kaitą paminėtas vienas kuris nors molio gabalėlio pasididžiavimo savimi jausmo aspektas: saviraiška, naudingumas arba grožis/ estetika. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jis buvo laimingas, nes tapo kažkokiu daiktu, jis didžiavosi savo forma ir didžiavosi tuo, kad buvo pastatytas lentynoje šalia kitų puodelių.</i> • <i>Jis jautėsi laimingas, nes tapo kažkuo naudingu.</i> <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose aprašomi molio gabalėlio jausmai pasakojimo pradžioje arba pabaigoje, arba ir pradžioje, ir pabaigoje, tačiau nepaaiškinama, kodėl jausmai pasikeitė. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pradžioje jis buvo liūdnas, o gale – laimingas.</i> • <i>Pradžioje jis nesijautė mylimas, bet gale – jautėsi.</i> • <i>Jis buvo liūdnas pradžioje ir didžiavosi savimi pabaigoje (trūksta paaiškinimo, kodėl jis didžiavosi savimi).</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose aiškinant jausmų kaitą paminėtas vienas kuris nors molio gabalėlio pasididžiavimo savimi jausmo aspektas: saviraiška, naudingumas arba grožis/ estetika, tačiau neaprašomi molio gabalėlio jausmai pasakojimo pradžioje arba pabaigoje. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jis tapo kažkuo naudingu.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nėra aprašomi molio gabalėlio jausmai pasakojimo pradžioje ir gale, ir nėra tekstu paremto jausmų kaitos paaiškinimo. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jis buvo laimingas pradžioje ir liūdnas pabaigoje.</i> • <i>jis bijojo visiškai išdžiūti.</i> • <i>jis buvo laimingas (nenurodyta, ar pasakojimo pradžioje, ar pabaigoje).</i>
11.	III	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad mergaitė pakeitė molio gabalėlio egzistavimą ir paaiškinama, kaip ji prisidėjo prie molio gabalėlio saviraiškos. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji padarė iš molio kažką gražaus.</i> • <i>molio gabalėlis tapo naudingas, nes mergaitė iš jo kažką padarė – o to jis visą laik labiau norėjo.</i> • <i>maža mergaitė padarė taip, kad visa ši istorija laimingai baigtųsi.</i> <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose nurodoma, kad mergaitė pakeitė molio gabalėlio egzistavimą, bet nepaaiškinama, kaip ji prisidėjo prie molio gabalėlio saviraiškos. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji buvo tas žmogus, kuri iš molio gabalėlio padarė puodelį.</i> • <i>jei ne ji, molio gabalėlis būtų išdžiūvęs.</i> • <i>jinai jį išgelbėjo.</i>
12.	IV	B
13.	III	C

Neįtikėtina naktis

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	II	D
2.	II	B
3.	II	A
4.	II	D
5.	II	<p>1 taškas: Teisingai nurodyta įvykių seka – tokia, kokia pateikta žemiau: 2 Agnė pamatė krokodilą. 4 Krokodilas suėdė du flamingus. 5 Agnė bandė tėvams paaiškinti, kas sulaužė duris. 1 Agnė išėjo į tualetą. 3 Agnė įbėgo į miegamąjį ir užtrenkė duris.</p>
6.	II	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose daroma teisinga išvada, kad Agnė pakvietė flamingus todėl, kad krokodilai jais minta. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kad pamaitintų krokodilą.</i> • <i>kad krokodilai suėstų juos, o ne ją.</i> • <i>nes jie atrodė panašūs į gimtadienio tortą krokodilams.</i> • <i>nes krokodilas atrodė alkanas.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose atsispindi suvokimas, kad Agnė pakvietė flamingus norėdama išsigelbėti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kad jie apsaugotų ją nuo krokodilo.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nepaaiškinama, kad flamingai padėjo Agnei išsigelbėti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kad jie grįžtų atgal į žurnalą;</i> • <i>jie padėjo sugrąžinti krokodilą į žurnalą.</i>
7.	I	A
8.	III	<p>2 taškai: Teisingai nurodomi du būdai, kuriais žurnalas pagelbėjo Agnei. Žurnale pateikta informacija apie gyvūnus padėjo Agnei: a) išvyti juos iš namų; b) padėjo pamaitinti krokodilą. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>iš jo Agnė sužinojo, kad krokodilas plaka vandenį uodega tada, kai ruošiasi pulti ir padėjo suprasti, iš kur atsirado krokodilas;</i> • <i>iš jo atsirado flamingai, kuriais Agnė pamaitino krokodilą, o vėliau sugrąžino visus gyvūnus atgal į žurnalą.</i> <p>1 taškas: Teisingai nurodytas tik vienas būdas, kuriuo žurnalas pagelbėjo Agnei. Antrasis būdas apskritai nenurodytas arba atsakymas neaiškus.</p>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
8.	III	<p>0 taškų: Teisingai nenurodytas nė vienas būdas, kuriuo žurnalas pagelbėjo Agnei, arba atsakymas nepakankamai aiškus, arba nesusijęs su pasakojimu. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Agnė trenkė krokodilui žurnalą;</i> • <i>Žurnalas neleido krokodilui suėsti Agnės (atsakymas nepakankamai aiškus – nepaminėta, kad jis padėjo pamaitinti krokodilą).</i>
9.	II	C
10.	I	<p>1 taškas: Teisingai nurodytas vienas iš šių dalykų, kuriuos Agnei galėjo būti sunku paaiškinti tėvams: šlapia dėmė ant grindų, sulaužytos durys, pradingusi mamos skrybėlė, sudaužyta vaza arba išmėtytos saulėgražos.</p> <p>0 taškų: Nenurodytas nė vienas dalykas, kurį Agnei galėjo būti sunku paaiškinti tėvams. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kaip krokodilas atsirado kambaryje;</i> • <i>jos tėvai ja nepatikėjo.</i>
11.	III	<p>3 taškai: Atsakyme nurodytas bent vienas pasakojimą atitinkantis Agnės bruožas (pavyzdžiui, protinga, guvaus proto, išradinga, kūrybinga, drąsi, atsargi, išsigandusi, dėkinga, gera, maloni) ir pateikti du pavyzdžiai, kurie tai parodo. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji buvo drąsi, nes išdrįso išeiti iš savo kambario ir padėti žurnalą krokodilui prieš nosį;</i> • <i>ji buvo guvaus proto, nes sugalvojo, kad jei krokodilas ras maisto, jis išeis. Ji buvo protinga, nes suprato, kad jei krokodilas atsirado iš žurnalo, tai ir flamingus galima iš ten pakviesti.</i> <p>2 taškai: Atsakyme nurodytas vienas pasakojimą atitinkantis Agnės bruožas ir pateiktas vienas tai įrodantis pavyzdys. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji buvo protinga, nes sugalvojo, kaip atsikratyti krokodilu.</i> • <i>išsigandusi – ji sustingo vietoje.</i> <p>1 taškas: Atsakyme nurodytas vienas pasakojimą atitinkantis Agnės bruožas, bet pateiktas netikslus tai įrodantis pavyzdys. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji buvo protinga. Ji pasinaudojo žurnalu.</i> <p>Arba atsakymas, kuriame nurodytas tik Agnės bruožas, bet nepateiktas pavyzdys. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ji buvo protinga ir drąsi.</i> <p>Arba atsakymas, kuriame nenurodytas nė vienas Agnės bruožas, tačiau pateiktas jį įrodantis pavyzdys. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Agnė užsibarikadavo savo kambaryje – pristūmė prie durų lovą.</i> <p>0 taškų: Nurodytas Agnės bruožas neatitinka pasakojimo. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Agnė buvo liūdna, kai krokodilas suėdė flamingus.</i> • <i>Agnė buvo laiminga.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
12.	IV	<p>2 taškai:</p> <p>Atsakyme nurodytas vienas pasakojimą atitinkantis įrodymas, kad Agnės nuotykis galėjo būti sapnas ir vienas pasakojimą atitinkantis įrodymas, kad tai galėjo būti ne sapnas. Teisingų įrodymų, kad tai galėjo būti sapnas, pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>buvo naktis ir ji pusiau miegojo;</i> • <i>žurnalai negali atgyti;</i> • <i>laukiniai gyvūnai negali atsirasti namuose.</i> <p>Teisingų įrodymų, kad tai galėjo būti ne sapnas, pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kitą rytą mama nerado pradingusios skrybėlės;</i> • <i>durys buvo sulaužytos;</i> • <i>ant kilimo buvo šlapia dėmė;</i> • <i>vaza buvo sudaužyta;</i> • <i>saulėgražos buvo išmėtytos.</i> <p>1 taškas:</p> <p>Atsakyme nurodytas vienas pasakojimą atitinkantis įrodymas, kad Agnės nuotykis galėjo būti sapnas arba vienas pasakojimą atitinkantis įrodymas, kad tai galėjo būti ne sapnas.</p> <p>0 taškų:</p> <p>Atsakyme nenurodytas nė vienas pasakojimą atitinkantis įrodymas arba atsakymas netikslus, nėra paremtas tekstu. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>tai buvo sapnas, nes tikrame gyvenime taip nebūna.</i> • <i>tai nebuvo sapnas, nes ji nemiegojo;</i> • <i>tai nebuvo sapnas, nes yra žurnalų apie gyvūnus.</i>

Kiškis skelbia žemės drebėjimą

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	I	C
2.	I	B
3.	IV	<p>2 taškai:</p> <p>Atsakymai, kuriuose nurodomi du žodžiai iš žemiau pateikto sąrašo (taip pat gali būti nurašyti sakiniai, kuriuose šie žodžiai yra):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>skuodė;</i> • <i>nėrė;</i> • <i>pakvaišę;</i> • <i>šnopuodamas;</i> • <i>bėgo kiek įkabindamas;</i> • <i>išgąsdindavo;</i> • <i>suklego;</i> • <i>greitai.</i> <p>1 taškas:</p> <p>Atsakymai, kuriuose nurodomas vienas žodis iš aukščiau pateikto sąrašo.</p>

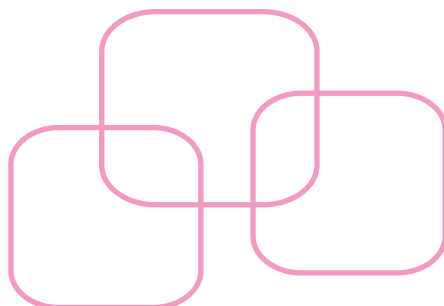
Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
4.	I	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose tiksliai ir išsamiai paaiškinta, kad liūtas norėjo, jog kiškis jį nuvestų į baisios katastrofos vietą. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ten, kur įvyko baisi katastrofa.</i> • <i>norėjo, kad nuvestų į vietą, kurioje prasidėjo žemės drebėjimas.</i> <p>Arba atsakymai, kad liūtas norėjo, jog kiškis parodytų vietą, kurioje jis pamanė, kad tai buvo drebėjimas (daroma prielaida, kad tai nebuvo tikras žemės drebėjimas). Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>į tą vietą, kurioje kiškis buvo, kai pamanė, kad prasideda drebėjimas.</i> • <i>ten, kur nukrito vaisius.</i> <p>Arba atsakymai, kad liūtas norėjo, jog kiškis parodytų jam savo namus, kuriuose girdėjo garsų trenksmą.</p> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose tiksliai neįvardijama vieta, į kurią liūtas norėjo, kad kiškis jį nuvestų. Arba netikslūs, neteisingi atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jis norėjo eiti prie upės.</i> • <i>į kalno viršūnę.</i>
5.	II	C
6.	III	C
7.	II	<p>2 taškai: Atsakymai, kuriuose teisingai nurodyti du dalykai, kaip liūtas bandė padėti kiškiui pasijauti geriau. Būdų, kaip liūtas bandė padėti kiškiui, pavyzdžiai (teisingame atsakyme turėtų būti nurodyta bet kuri įmanoma šių kelių būdų kombinacija):</p> <p><i>Liūtas nusišypsojo kiškiui.</i> <i>Jis pasakė kiškiui nesijaudinti („nieko tokio“).</i> <i>Parodė jam, kas sukėlė „žemės drebėjimą“.</i> <i>Pasakė jam nebijoti.</i> <i>Pavadino kiškį „mažuoju broliu“.</i> <i>Bandė padaryti taip, kad kiškis nepasijaustų kvailas.</i> <i>Jis juokėsi.</i></p> <p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose teisingai nurodytas vienas būdas, kaip liūtas bandė padėti kiškiui pasijauti geriau.</p> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose teisingai neįvardytas nė vienas būdas, arba nurodyti būdai yra neteisingi, netikslūs arba per daug bendro pobūdžio. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jis buvo kiškiui malonus.</i> • <i>jis pasakė kiškiui, kad jis geriau jaustųsi.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
8.	III	<p>1 taškas:</p> <p>Atsakyme išreiškiama asmeninė nuomonė apie tai, ar kiškis patiko liūtui (iš atsakymo galime numatyti, taip ar ne). Nuomonė pagrindžiama tam tikra konkrečia teksto vieta, įrodančia liūto jausmus kiškio atžvilgiu arba išvadamis, padarytomis apibendrinus visą pasakojimą. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Taip, patiko. Jis parodė kiškiui, kad iš tiesų tai nebuvo žemės drebėjimas.</i> • <i>Aš manau, kad liūtas manė, jog kiškis yra kvailas, nes galvojo, kad tai buvo žemės drebėjimas.</i> • <i>Taip, nes jis pasakojimo pabaigoje buvo labai malonus kiškiui.</i> <p>0 taškų:</p> <p>Atsakyme asmeninė nuomonė apie tai, ar kiškis patiko liūtui, yra išreikšta arba ne, tačiau nėra tekstu paremta pagrindimu. Arba nuomonė pagrįsta neteisinga, su tekstu nesusijusia informacija. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nemanau, nes jie yra per daug skirtingi gyvūnai.</i> • <i>Taip. Nes jis pabėgo kartu su kiškiu.</i>
9.	III	<p>2 taškai:</p> <p>Atsakymai, kuriuose aprašomi kiškio jausmai ir pasakojimo pradžioje, ir pabaigoje bei remiantis pasakojime pateikta informacija paaiškinama, kodėl jis taip jautėsi.</p> <p>Pasakojimo pradžioje kilusių kiškio jausmų ir juos pagrindžiančių įvykių pavyzdžiai:</p> <p>Jausmai: <i>išsigandęs, susirūpinęs, neramus.</i></p> <p>Paaiškinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nes jis manė, kad kils žemės drebėjimas.</i> • <i>nes jis jautė žemės drebėjimą.</i> • <i>nes jis nežinojo, kas jam nutiks.</i> <p>Pasakojimo pabaigoje kilusių kiškio jausmų ir juos pagrindžiančių įvykių pavyzdžiai:</p> <p>Jausmai: <i>nurimęs (palengvėjimas), kvailas.</i></p> <p>Paaiškinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>nes jis suprato, kad iš tiesų tai nebuvo žemės drebėjimas.</i> • <i>nes liūtas padėjo jam saugiai pasijausti.</i> • <i>nes jis sukėlė tiek daug triukšmo dėl nieko.</i> <p>1 taškas:</p> <p>Atsakymai, kuriuose aprašomas kiškio jausmas arba pasakojimo pradžioje, arba pabaigoje bei remiantis pasakojime pateikta informacija paaiškinama, kodėl jis taip jautėsi. Arba atsakymai, kuriuose nurodomi kiškio jausmai ir pasakojimo pradžioje, ir pabaigoje, tačiau tik vienas iš šių jausmų yra tinkamai pagrįstas.</p> <p>0 taškų:</p> <p>Atsakymai, kuriuose nenurodyti kiškio jausmai nei pasakojimo pradžioje, nei pabaigoje bei nėra paaiškinama, kodėl jis taip jautėsi. Arba atsakymai, kuriuose nurodomi kiškio jausmai ir pasakojimo pradžioje, ir pabaigoje, tačiau nė vienas iš šių jausmų nėra tinkamai pagrįstas.</p>

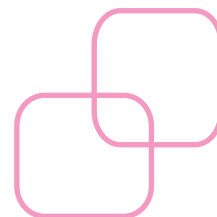
Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
10.	III	<p>3 taškai:</p> <p>Atsakyme liūto ir kiškio skirtumai atskleidžiami nurodant visiškai priešingus jų charakterio bruožus. Charakterio bruožai pagrindžiami atitinkamais poelgiais. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiškis visiškai nieko neapgalvoja. Išgirdęs bumtelėjimą, jis puolė bėgti, o ne nuėjo pažiūrėti, kas ten atsitiko. Liūtas yra mąstantis – jis privertė kiškį grįžti atgal ir pažiūrėti, kas sukėlė triukšmą.</i> • <i>Kiškis nuolat bijo. Jis pašoka vos tik išgirdęs kokį nors garsą. Liūtas nieko nebijo. Jis nuėjo pažiūrėti, ar ten tikrai kilo žemės drebėjimas.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose apibendrinus tekste pateiktą informaciją, suformuluojami skirtumai tarp liūto ir kiškio. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kilus pavojui, jie elgiasi skirtingai: kiškis puola bėgti vos išgirdęs trenksmą, o liūtas norėjo pažiūrėti, kas tą trenksmą sukėlė.</i> <p>2 taškai:</p> <p>Atsakyme liūto ir kiškio skirtumai atskleidžiami nurodant visiškai priešingus jų charakterio bruožus, tačiau pagrįstas tik vienas bruožas arba pagrindimo apskritai nėra. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Liūtas yra drąsus, o kiškis – nervingas. Liūtas grįžo pažiūrėti į „žemės drebėjimą“.</i> • <i>Kiškis nuolat bijo, kad kils žemės drebėjimas. O liūtas numetęs vaisių nebijo taip, kaip kiškis – jis ramus.</i> • <i>Liūtas ir kiškis yra skirtingi, nes liūtas drąsus ir stiprus, o kiškis silpnas ir baikštus.</i> • <i>Kiškis bijo žemės drebėjimo, o liūtas – ne.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose aprašomi skirtingi liūto ir kiškio veiksmai, tačiau nėra suformuluojamas apibendrintas charakterio skirtumas tarp liūto ir kiškio. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiškis skiriasi nuo liūto, nes jis perspėja apie gresiantį žemės drebėjimą, o liūtas jį įtikina, kad žemės drebėjimo nėra.</i> <p>1 taškas:</p> <p>Atsakyme nurodomas tik vieno veikėjo charakterio bruožas ir jį pagrindžiantis veiksmas arba nurodomas tik charakterio bruožas. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiškis pabėgo, nes jis manė, kad kilo žemės drebėjimas.</i> • <i>Liūtas nuėjo pažiūrėti, kur kilo žemės drebėjimas.</i> • <i>Kiškis viską daro su baime.</i> • <i>Liūtas yra protingas.</i> <p>0 taškų:</p> <p>Atsakyme nurodytas kurio nors veikėjo fizinis bruožas arba pateiktas neteisingas, su pasakojimu nesusijęs paaiškinimas. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Liūtas didesnis nei kiškis.</i> • <i>Kiškis yra drąsus.</i>
11.	III	B

Pelės aukštyn kojom

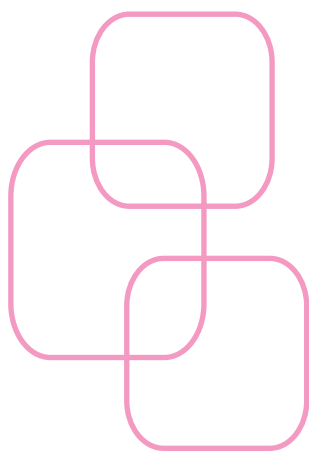
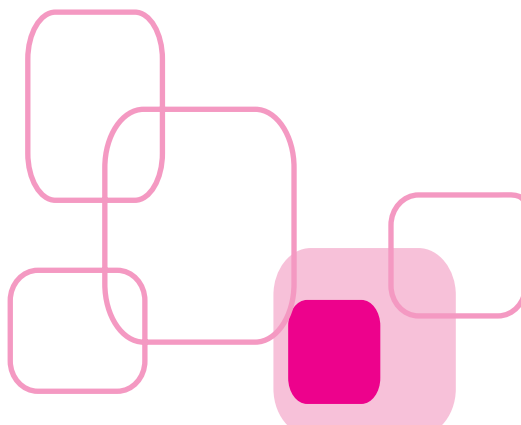
Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
1.	II	B
2.	I	D
3.	II	B
4.	III	<p><u>1 taškas:</u> Atsakyme paaiškinama, jog Leonas nenustebo todėl, kad tai buvo jo plano, kaip atsikratyti pelėmis, dalis. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jis turėjo planą, kaip apkvailinti peles ir jomis atsikratyti.</i> • <i>nes jis buvo sugalvojęs kitokį planą.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose teigiama, kad pirmąją naktį Leonas net ir neketino gaudyti pelių – jis tik norėjo jas apkvailinti. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>jis žinojo, kad pirmą naktį jos neis būti sūrio.</i> • <i>pasirodymas kvailiu jis apkvailino peles.</i> <p><u>0 taškų:</u> Atsakymai, kuriuose nėra paaiškinta, jog Leonas tikėjosi rasti tuščius spąstus todėl, kad tai buvo jo plano, kaip atsikratyti pelėmis, dalis.</p>
5.	I	C
6.	III	<p><u>2 taškai:</u> Pateikiami teisingi atsakymai į abi klausimo dalis: 1) nurodoma, kad pelės manė, jog stovi ant lubų (arba kad grindys yra lubos, arba kad stovi žemyn galva) ir 2) nurodoma, kad pelės nusprendė stovėti ant galvų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jos manė, kad jos stovi ant lubų, nes viskas atrodė atvirkščiai, todėl jos nutarė stovėti ant galvų.</i> • <i>Pelės manė, kad lubos yra grindys. Jos atsistojo ant galvų, nes manė, kad tada stovės teisingai.</i> <p><u>1 taškas:</u> Pateikiamas teisingas atsakymas tik į vieną klausimo dalį: 1) nurodoma, kad pelės manė, jog stovi ant lubų (arba kad grindys yra lubos, arba kad stovi žemyn galva) arba 2) nurodoma, kad pelės nusprendė stovėti ant galvų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jos nutarė stovėti ant galvų.</i> • <i>Pelės galvojo, kad stovi ant lubų ir kad reikia ką nors greičiau daryti.</i> <p><u>0 taškų:</u> Nėra pateikta teisingo atsakymo nė į vieną klausimo dalį: 1) nėra nurodyta, kad pelės manė, jog stovi ant lubų (arba kad grindys yra lubos, arba kad stovi žemyn galva) ir 2) nėra nurodyta, kad pelės nusprendė stovėti ant galvų.</p>

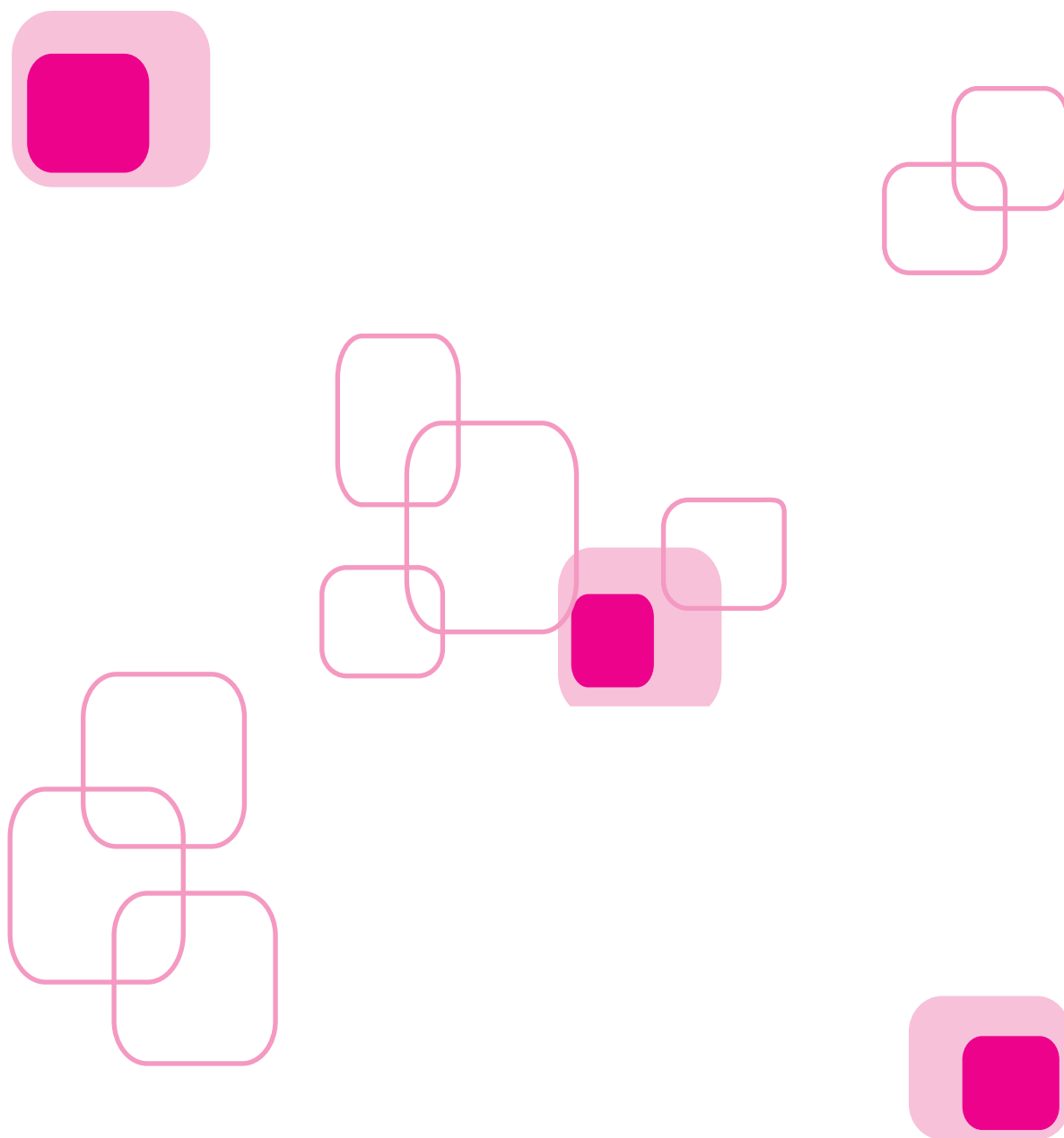
Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
7.	II	<p>1 taškas: Teisingai nurodytas vienas sakinytis, parodantis, kokią paniką pelės jautė antrąją naktį. Tinkamų sakinių sąrašas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Aš nualpsiu, jei dar nors kiek pastovėsiu ant lubų!</i> • <i>Aš negaliu pakęsti šito!</i> • <i>Gelbėkite mus!</i> • <i>Darykite ką nors greičiau!</i> • <i>Jos puolė į isteriją.</i> • <i>Tai baisu!</i> • <i>Tai tikrai baisu!</i> • <i>Viešpatie!</i> • <i>Pažvelkite ten!</i> • <i>Ten grindys!</i> • <i>Dieve aukščiausias!</i> • <i>Mes tikriausiai stovime ant lubų!</i> • <i>Man truputį sukasi galva.</i> • <i>Visas kraujas sutekės man į galvą.</i> • <i>Mes turime tuoj pat kažką daryti!</i> • <i>Jos greitai nustojo juoktis.</i> <p>0 taškų: Nenurodytas nė vienas sakinytis iš aukščiau pateikto sąrašo arba nurodyti kiti sakinyčiai, kurie tiesiogiai neatspindi, kokią paniką pelės jautė antrąją naktį.</p>
8.	IV	C
9.	II	A
10.	I	<p>1 taškas: Atsakyme tiksliai nurodyta, kad Leonas sukišo peles į krepšį.</p>
11.	III	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose yra išreikšta asmeninė nuomonė apie tai, ar peles buvo lengva apgauti. Nuomonė pagrįsta atitinkama teksto vieta arba tinkama teksto informacijos interpretacija. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Taip, kadangi jos manė, kad stovi ant lubų.</i> • <i>Ne, Leonas turėjo viską priklijuoti prie lubų.</i> • <i>Taip, nes visoms pelėms išgaudyti prirėkė tik dviejų naktų.</i> • <i>Ne, jis gaudė peles net dvi naktis.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose yra išreikšta asmeninė nuomonė apie tai, ar peles buvo lengva apgauti, tačiau nuomonė nėra pagrįsta atitinkama teksto vieta arba tinkama teksto informacijos interpretacija.</p>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
12.	III	<p>3 taškai: Atsakyme nurodytas bent vienas pasakojimą atitinkantis Leono bruožas ir pateikti du pavyzdžiai, kurie tai parodo. (Jei nurodomi du skirtingi bruožai, kiekvieną jų pagrįsti gali vienas poelgis). Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jis yra protingas, nes iš pradžių dėl pelių nekvaršino galvos, bet kai jų pasidarė per daug, rado būdą, kaip jas apgauti. Jis nepasmerkė pelių pačiai baisiausiai mirčiai – tai reiškia, kad jis galvoja apie kitus.</i> • <i>Leonas yra gudrus, nes pirmą naktį jis priklijavo spąstus prie lubų tik tam, kad priverstų peles manyti, jog jis yra kvailas. Tada jis priklijavo baldus prie lubų, kad pelės manytų, kad stovi ant galvos.</i> <p>2 taškai: Atsakyme nurodytas bent vienas pasakojimą atitinkantis Leono bruožas ir pateiktas vienas pavyzdys, kuris tai parodo. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Leonas yra nepaprastas, nes sugalvoja labai protingą būdą, kaip sugauti peles.</i> • <i>Leonas yra geras – jis sugalvoja, kaip atsikratyti pelėmis jų neužmušant.</i> • <i>Leonas yra niekšas, nes šitaip apgavo peles.</i> <p>1 taškas: Atsakyme nurodytas bent vienas pasakojimą atitinkantis Leono bruožas, tačiau nepateiktas nė vienas pavyzdys, kuris tai parodo. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jis yra protingas.</i> • <i>Jis labai gudrus žmogus.</i> • <i>Jis yra laimingas.</i> <p>Arba atsakyme aprašytas tam tikras Leono poelgis, tačiau nenurodyta, kokį charakterio bruožą jis iliustruoja. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jam patinka apgaudinėti peles ir tai labai keistas būdas.</i> <p>0 taškų: Atsakymai, kuriuose nenurodytas nei Leono charakterio bruožas, nei jį iliustruojantis poelgis, taip pat tik fizinius Leono bruožus apibūdinantys atsakymai, netikslūs, labai apibendrinti ar su tekstu nesusiję atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jis nėra labai protingas.</i> • <i>Leonas yra senas žmogus.</i> <p>Arba atsakymai, kuriuose apibūdintos Leono charakterio ypatybės nėra tiesiogiai susijusios su tekste aprašomais įvykiais. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Visą gyvenimą jis buvo tylus ir ramus žmogus.</i>
13.	IV	C
14.	IV	<p>1 taškas: Atsakymai, kuriuose aprašytas bent vienas neįtikėtinas pasakojimo įvykis ar veikėjo savybė. Neįtikėtinų pasakojimo įvykių ir veikėjų savybių sąrašas:</p> <p>Pasakojimo įvykiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Baldų klijavimas prie lubų.</i> • <i>Komplikuotas pelių gaudymo būdas.</i> • <i>Alpstančios pelės.</i> • <i>Apkvailintos pelės.</i>

Nr.	SG	Teisingas atsakymas/Vertinimas
14.	IV	<p>Veikėjų savybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kalbančios pelės.</i> • <i>Pelės, kurios gali stovėti ant galvų.</i> • <i>Pelės, kurios mano, kad stovi ant galvos.</i> • <i>Pelės, kurios gali pulti į isteriją.</i> • <i>Pelės, kurios gali galvoti, juokauti ar juoktis.</i> <p>Pastaba: įvykius ar savybes apibendrinantys atsakymai taip pat yra teisingi, pvz., pelės yra kaip žmonės.</p> <p>0 taškų:</p> <p>Atsakymai, kuriuose neaprašytas nė vienas neįtikėtinas pasakojimo įvykis ar veikėjų savybė, arba klausimą pakartojantys atsakymai. Pavyzdžiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jis gaudė peles.</i> • <i>Tai buvo neįtikėtina.</i>

SKAITYMO GEBĖJIMUS TIKRINANČIŲ UŽDUOČIŲ PAVYZDŽIAI

Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas
Progress in International Reading Literacy Study
PIRLS

Redaktorė *Nijolė Šorienė*
Dizainerė *Ilona Malevska*
Maketuotojas *Gintautas Vaitonis*

2008-08-20. Tiražas 3000 egz.

Išleido Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, Geležinio Vilko g. 12, LT-01112 Vilnius
Spausdino UAB „Sapnų sala“, S. Moniuškos g. 21, LT-08113 Vilnius